

Landelijke rapportage wachtlijsten verpleegzorg (Wlz)

4^e KWARTAAL 2022

SAMENWERKING ZORGVERZEKERAARS NEDERLAND EN ZORGINSTITUUT NEDERLAND

Samenvatting

Inleiding

Deze landelijke kwartaalrapportage brengt in beeld hoeveel mensen in het vierde kwartaal 2022 (peildatum 1 januari 2023) wachten op **verpleegzorg** vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). De rapportage maakt inzichtelijk hoe de vraag naar verpleegzorg zich over tijd ontwikkelt op landelijk en regionaal niveau. Hiermee ontstaat een eenduidig beeld over de wachtlijsten. Deze rapportage wordt gemaakt door de zorgkantoren, verenigd in Zorgverzekeraars Nederland, en Zorginstituut Nederland. Sinds 1 januari 2021 gelden nieuwe wachtstatussen in de Wlz: Urgent-plaatsen, Actief-plaatsen, Wacht op voorkeur en Wacht uit voorzorg. Zorgkantoren en zorgaanbieders zijn positief over de nieuwe systematiek, die beter inzicht geeft in de urgentie van de opnamewens en cliëntvoorkeuren.

Kengetallen wachtenden op 1 januari 2023

In Nederland heeft 1,05% van de bevolking op 1 januari 2023 een Wlz-indicatie voor verpleegzorg. Dit zijn 187.568 cliënten, een stijging van 5,1% ten opzichte van 1 januari 2022. Het aantal Wlz-indicaties voor verpleegzorg groeit gestaag door demografische ontwikkelingen, al vlakt de groei in het vierde kwartaal van 2022 voor het eerst sinds begin 2021 af. De meeste cliënten, circa 50%, hebben op 1 januari 2023 zorgprofiel VVo5 (Beschermd wonen met intensieve dementiezorg), daarna volgen VVo6 (Beschermd wonen met intensieve verzorging en verpleging) en VVo4 (Beschermd wonen met intensieve begeleiding en uitgebreide verzorging) met respectievelijk circa 22% en 18%. Op 1 januari 2023 staan 21.294 cliënten met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg op de wachtlijst, 11,35% van het totaal. In het vierde kwartaal van 2022 neemt het aantal wachtenden af met 501 cliënten; een voorzichtige positieve ontwikkeling. Van de cliënten die 1 januari 2023 op de wachtlijst staan, ontvangt 94% overbruggingszorg.

Kerngetallen	1 januari 2022	1 april 2022	1 juli 2022	1 oktober 2022	1 januari 2023
Totaal aantal cliënten met Wlz-indicatie voor verpleegzorg	178.400	182.448	184.647	187.250	187.568
Totaal aan wachtenden op verpleegzorg ¹	18.157	18.871	19.192	21.795	21.294
Percentage wachtenden verpleegzorg met overbruggingszorg	93%	94%	94%	94%	94%

Wachtlijstdruk

Op 1 januari 2023 is de instroom in de verpleegzorg lager dan de uitstroom. Dit betekent een lichte afname van de druk op wachtlijsten, al wisselt de verhouding iedere maand. De verhouding van leveringsvormen per zorgprofiel lijkt te stabiliseren na een periode waarbij de zorg vooral verschoof van verblijf in een instelling naar vormen van zorg thuis. De verwachting is dat deze verhouding komende periode verder verschuift naar vormen van zorg thuis vanwege de beweging naar het scheiden van wonen en zorg.

Inzichten per wachtstatus op 1 januari 2023

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	93	29	6	7	1	-	-	136
urgent plaatsen met zorg	90	52	20	10	1	2	-	175
actief plaatsen zonder zorg	250	74	31	41	28	16	12	452
actief plaatsen met zorg	544	417	354	764	627	384	124	3.214
wacht op voorkeur zonder zorg	176	104	54	122	105	90	109	760
wacht op voorkeur met zorg	966	1.287	1.179	3.220	3.746	3.995	2.164	16.557
Totaal	2.119	1.963	1.644	4.164	4.508	4.487	2.409	21.294

¹ Exclusief de groep Wacht uit Voorzorg

Het aantal Urgent te plaatsen en Actief te plaatsen cliënten dat wacht op verpleegzorg nam in het vierde kwartaal van 2022 af, al ligt het aantal nog ruimschoots boven de trend van begin 2022. Ook steeg het aantal cliënten met status Urgent te plaatsen zonder Wlz-zorg in december licht voor met name cliënten met zorgprofiel gVVb. Met name de groep Urgent plaatsen zonder zorg die langer dan 4 weken wacht baart zorgen (14 cliënten op 1 januari 2023), omdat een opname op korte termijn gerealiseerd moet worden. Veelal gaat het hierbij om cliënten met een zorgprofiel 4VV of 5VV. Het aantal cliënten uit de groep Urgent plaatsen dat langer wacht dan 4 weken halveerde in het vierde kwartaal van 2022, een positieve ontwikkeling.

De grootste groep wachtenden betreft cliënten met status Wacht op voorkeur, in totaal 17.317 cliënten. Van deze cliënten ontvangen 16.557 cliënten zorg thuis. Het betreft wachtenden die willen wachten op hun plek van voorkeur tot aan hun randvoorwaarden is voldaan, bijvoorbeeld bij een specifieke zorgaanbieder en/of locatie.

Naast de cliënten die op de wachtlijst staan, is er ook een groep cliënten die Wacht uit voorzorg. Deze cliënten hebben een Wlz-indicatie, maar geven aan geen gebruik te willen maken van verblijf. Cliënten die Wachten uit voorzorg ontvangen voornamelijk zorg in de thuissituatie in de vorm van een MPT en/of PGB. In totaal gaat op 1 januari 2023 om 8.623 cliënten. De meeste cliënten hebben een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6. Daarnaast is er een groep cliënten die Wacht uit voorzorg zonder dat zij Wlz-zorg ontvangen. Landelijk gaat het om een groep van 3.023 cliënten op 1 januari 2023. Deze groep bestaat eveneens grotendeels uit cliënten met zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6. De cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg kunnen op termijn een andere zorgbehoefte krijgen en (dus) op termijn een andere wachtstatus krijgen. Het gaat om een groep die potentieel instroomt en de druk op de wachtlijsten verder kan laten toenemen.

Opnameperformance

Voor bijna een derde van de 48.900 cliënten (33%) die in de periode januari 2022 - januari 2023 zijn opgenomen in een instelling werd de zorglevering gestart op de ingangsdatum van de (her)indicatie. Binnen 6 weken werd voor 65% van de cliënten de zorg aangevangen. Binnen 13 weken waren ruim 39.000 cliënten opgenomen in een zorginstelling (circa 80%). Na 6 maanden was 93% van de cliënten opgenomen. Daarmee blijft de opnameperformance op hetzelfde niveau als het derde kwartaal van 2022.

Inhoud

Samenvatting

1. Aanleiding

2. Verpleegzorg algemeen

- 2.1 Aantal mensen met Wlz-indicatie voor verpleegzorg en per zorgprofiel
- 2.2 Toenemende aanspraak op verpleegzorg-indicaties

3. Inzicht in wachtlijsten en wachttijden

- 3.1 Verhouding instroom en uitstroom verpleegzorg
- 3.2 Wachtenden per wachtstatus
- 3.3 Onderscheid per zorgkantoorregio
- 3.4 Onderscheid per zorgprofiel
- 3.5 Aantal wachtenden naar 'wachttijdblok'
- 3.6 Opnameperformance

Bijlage 1 Definities

Bijlage 2 Zorgkantoorregio's

Bijlage 3 Bevolkingsopbouw

1. Aanleiding

De rapportages over de wachtlijsten voor verpleegzorg waren begin 2020 voor partijen onvoldoende toereikend om goed zicht te krijgen op de wachtlijsten. Daarom is besloten om te komen tot een landelijke rapportage die door samenwerkende partijen wordt uitgebracht. De focus ligt op ontwikkeling in de vraag naar verpleegzorg in Nederland, om zo gezamenlijk en gedeeld inzicht te krijgen op de wachtlijsten.

De volgende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van de landelijke wachtlijstrapportages:

- Ministerie van VWS
- Zorgverzekeraars Nederland
- Zorginstituut Nederland
- Vektis
- ActiZ
- CIZ

Gegevens die in het rapport worden getoond, komen van het Zorginstituut Nederland (Zorginstituut). Maandelijks leveren de 31 zorgkantoorregio's² een bestand met uitvoeringsgegevens aan het Zorginstituut, met behulp van het bericht AW317. In dit bericht staan gegevens van de cliënten met een geldig indicatiebesluit voor zorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Het betreft informatie over de cliënt, zijn geïndiceerde zorg, de toegewezen zorg en bijhorende leveringsstatussen. Met behulp van door veldpartijen vastgestelde rekenregels en normen bepaalt het Zorginstituut de wachtstatus aan de hand van de leveringsstatussen en berekent de wachttijd tot aan de peildatum.

De wachtlijstrapportages verpleegzorg bieden inzicht in de omvang en samenstelling van de Wlz-populatie, waarmee een algemeen beeld geschetst wordt van de sector. Vervolgens wordt duiding gegeven aan de wachtlijstcijfers, waarbij de focus ligt op de ontwikkeling van de vraag naar Wlz-zorg in de verpleegzorg. Het rapport presenteert een doorkijk op zowel landelijk als regionaal niveau.

² Voor een totaaloverzicht zie Bijlage 3

2 Verpleegzorg algemeen

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de omvang en samenstelling van de Wlz-populatie binnen de verpleegzorg in Nederland. Ingezoomd wordt op trends die waarneembaar zijn gedurende de afgelopen kwartalen, zoals de aanspraak op verpleegzorg in de Wlz, verblijfsduur bij zorginstellingen en de 80-plus-populatie in Nederland. Bij dit laatste onderwerp wordt niet alleen een landelijk beeld geschetst, maar wordt ook gekeken naar de regionale verschillen.

2.1 Aantal mensen in Nederland met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg en per Zorgprofiel

Nederland telt op 1 januari 2023 ruim 17,8 miljoen inwoners, waarvan 1,05% een Wlz-indicatie heeft voor verpleegzorg. Dit zijn 187.568 cliënten. Het overgrote deel van de cliënten met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg, 80,3%, ontvangt de zorg via een instelling, het zogenaamde zorg in natura. Het aantal cliënten met zorg in natura nam het afgelopen jaar toe met 9.101 cliënten (+6,4 %) ten opzichte van 1 januari 2022. Ongeveer 6,8% van de cliënten met een Wlz-indicatie verzilvert de zorg via een PGB. Het aantal cliënten met een PGB nam in de laatste 12 maanden toe met 516 cliënten (+5,2 %) ten opzichte van 1 januari 2022. Het aantal cliënten met een PGB groeide hiermee in het afgelopen jaar minder hard dan het aantal cliënten dat zorg verzilverde via zorg in natura. De cliënten die op de wachtlijst staan voor een plek in het verpleeghuis, kunnen ter overbrugging tot opname gebruikmaken van overbruggingszorg. Van alle cliënten op de wachtlijst ontvangt 94% overbruggingszorg.

De feiten over het 4e kwartaal van 2022 op een rij	1-1-2022	1-4-2022	1-7-2022	1-10-2022	1-1-2023
Inwoners in Nederland*bron cbs	17.590.672	17.640.425	17.710.526	17.781.667	17.815.508
Aantal Wlz-indicaties voor verpleegzorg	178.400	182.448	184.647	187.250	187.568
Percentage Nederlanders met een Wlz indicatie voor verpleegzorg	1,01%	1,03%	1,04%	1,05%	1,05%
Aantal mensen met Wlz-indicatie met zorg in natura (regulier)	141.423	145.143	147.516	150.132	150.524
Aantal mensen met Wlz-indicatie met zorg via een PGB	12.211	12.495	12.724	12.805	12.727
Percentage mensen op de wachtlijst dat gebruik maakt van overbruggingszorg	93%	94%	94%	94%	94%

Figuur 2. 1: Feitentabel Wlz populatie (*bron: IwIz)

Tijdens de indicatiestelling bepaalt het CIZ objectief welk zorgprofiel het beste past bij de cliënt. Het Zorgprofiel VVo5; 'Beschermd wonen met intensieve dementiezorg' blijft verreweg het meest voorkomende zorgprofiel. 50% van alle cliënten heeft dit zorgprofiel. Daarna volgen de zorgprofielen VVo6 en VVo4 met respectievelijk 22 en 18%. Zorgprofiel VVo6 kent het afgelopen kwartaal met 1,2 % de grootste groei. Voor de lage Zorgprofielen (VVo1-VVo3) geldt dat deze niet meer worden geïndiceerd, daarom daalt de totale aanspraak hierop. Hetzelfde geldt ook voor VVo10.

De verdeling over de verschillende profielen, inclusief de procentuele ontwikkeling ten opzichte van het derde kwartaal 2022, ziet er in het vierde kwartaal van 2022 uit zoals weer gegeven in figuur 2.2:

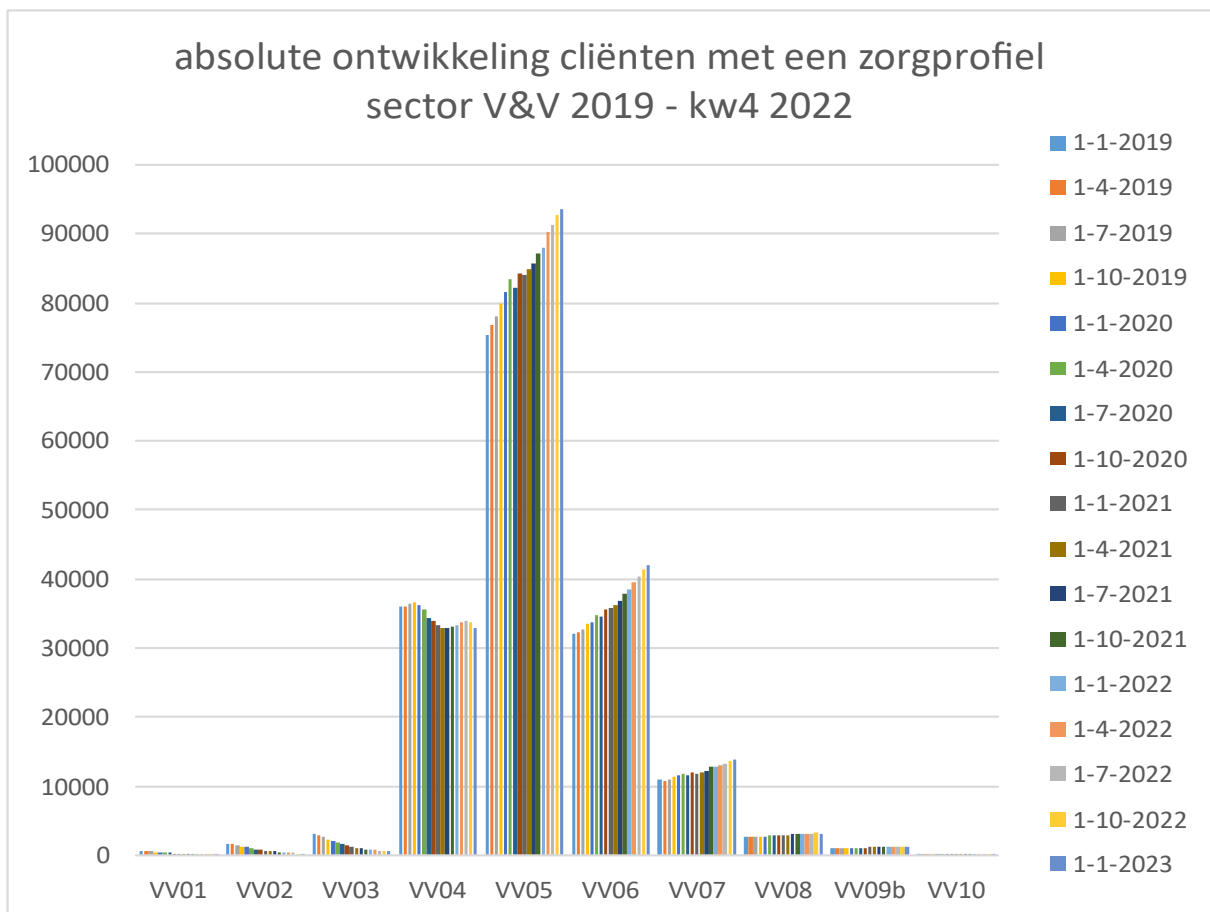
Aantallen cliënten met een geldige indicatie per Zorgprofiel Peildatum 1-1-2023		Aantal	% van totaal	% verandering t.o.v vorig kwartaal
VVo1	Beschut wonen met enige begeleiding (wordt niet meer geïndiceerd)	118	0%	-13,9%
VVo2	Beschut wonen met begeleiding en verzorging (wordt niet meer geïndiceerd)	257	0%	-12,9%
VVo3	Beschut wonen met begeleiding en intensieve verzorging (wordt niet meer geïndiceerd)	557	0%	-11,6%
VVo4	Beschut wonen met intensieve begeleiding en uitgebreide verzorging	32896	18%	-2,5%
VVo5	Beschermd wonen met intensieve dementiezorg	93627	50%	0,9%
VVo6	Beschermd wonen met intensieve verzorging en verpleging	41955	22%	1,2%
VVo7	Beschermd wonen met zeer intensieve zorg, vanwege specifieke aandoeningen, met de nadruk op begeleiding	13800	7%	0,6%
VVo8	Beschermd wonen met zeer intensieve zorg, vanwege specifieke aandoeningen, met de nadruk op verzorging/verpleging	3128	2%	-3,6%
VVo9b	Herstelgerichte behandeling met verpleging en verzorging	1220	1%	-0,7%
VVo10	Beschermd verblijf met intensieve palliatief-terminale zorg (vervallen per 1 januari 2018)	10	0%	0,0%
Totaal		187568	100	0,2%

Figuur 2.2: Aantal Wlz-cliënten per Zorgprofiel en procentuele groei in het vierde kwartaal 2022 t.o.v. het derde kwartaal (bron: Zorginstituut)

2.2 Toenemende aanspraak op verpleegzorg-indicaties

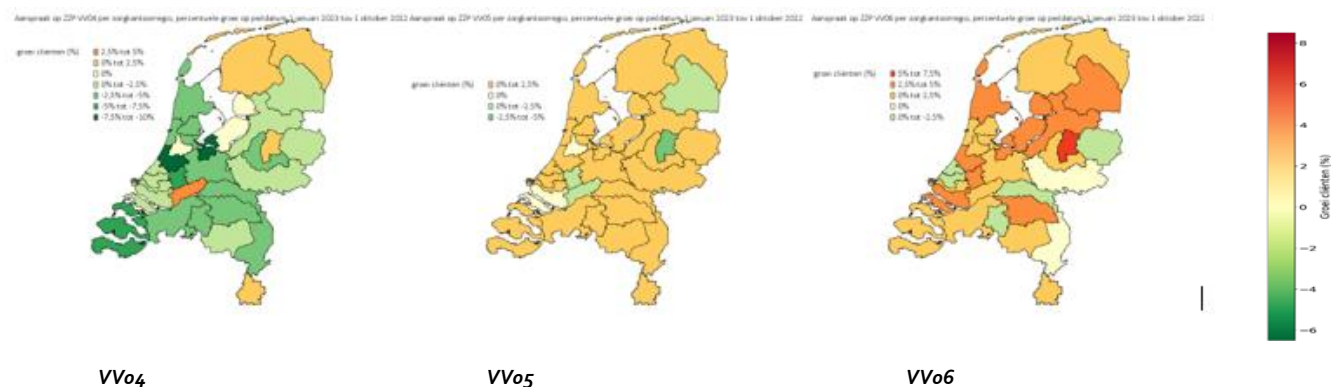
Wanneer we in figuur 2.3 de aanspraak op de zorgprofielen van de afgelopen kwartalen in beeld brengen (eerste kwartaal 2019 t/m vierde kwartaal 2022) is te zien dat het Zorgprofiel VVo5 verreweg de grootste populatie bevat. Het aantal cliënten dat aanspraak maakt op dit zorgprofiel blijft de afgelopen kwartalen stijgen. Daarnaast zien we een stijging bij het zorgprofiel VVo6, maar ook de profielen VVo7 en VVo8 nemen licht toe.

In bijlage vier is een landelijke bevolkingsprognose van het aantal inwoners in de leeftijd van 80+ opgenomen voor de jaren 2030, 2040 en 2050. Uit de prognose blijkt dat het aandeel 80+ers de komende decennia toeneemt. Aangezien er een relatie is tussen 80+ers en het gebruik van verpleegzorg, ligt het in de lijn der verwachting dat de totale aanspraak op de verpleeg-zorgprofielen zal stijgen.

Figuur 2.3: Aanspraak V&V-indicaties

De ontwikkeling in aanspraak op de Wlz-zorg is in Nederland niet overal gelijk. Figuur 2.4 toont de ontwikkeling van de aanspraak (VVo4, VVo5 en VVo6) in de zorgkantoorregio's gedurende het vierde kwartaal 2022 (peildatum 1 januari 2023). De ontwikkeling is afgezet tegen de aanspraak in het derde kwartaal 2022 (peildatum 1 oktober 2022). Bij geelgekleurde regio's is er sprake van stabiliteit. Hoe meer oranje/rood de regio kleurt, hoe groter de procentuele groei is ten opzichte van het tweede kwartaal. Een groene regio wil zeggen dat er sprake is van een afname in de aanspraak op het zorgprofiel. Met name de ontwikkeling van Zorgprofiel VVo6 toont gedurende het vierde kwartaal van 2022 een groei, met enkele zorgkantoorregio's als uitschieter naar beneden of boven. Zorgprofiel VVo5 toont een meer gestage groei in het merendeel van de zorgkantoorregio's. En zorgprofiel VVo4 toont gedurende het vierde kwartaal van 2022 een afname in de meeste regio's.

Figuur 2.4: Regionale ontwikkeling op aanspraak VVo4, VVo5 en VVo6 op peildatum 1 januari 2023 (4^e kwartaal) ten opzichte 1 oktober 2022 3^e kwartaal

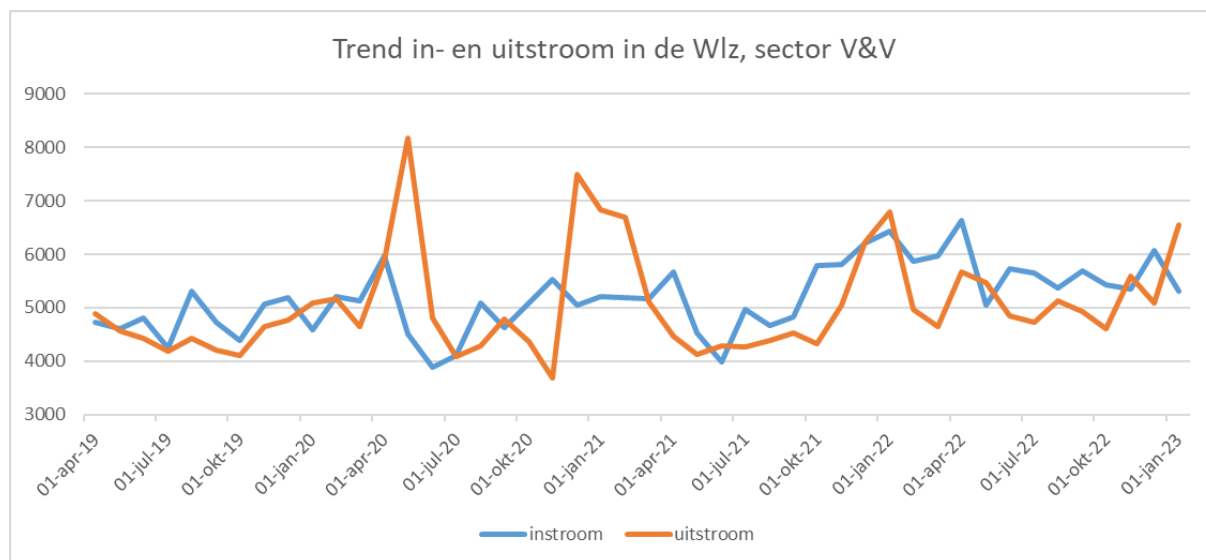
3. Inzicht in wachtlijsten en wachttijden

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de wachtlijsten op landelijk niveau en op het niveau van zorgkantoorregio's. Ingezoomd wordt op de in- en uitstroom in de verpleegzorg en op verbijzonderingen van aantallen wachtenden per wachtstatus.

3.1 Verhouding instroom en uitstroom V&V

Wanneer de instroom van cliënten met een Wlz-indicatie voor verpleegzorg groter is dan de uitstroom (bij gelijkblijvende omstandigheden in de sector, bijvoorbeeld geen uitbreiding van plaatsen) dan groeit de wachtlijst.

Uit figuur 3.1 blijkt dat tussen de peildata 1 maart 2021 tot en met 1 oktober 2022, met uitzondering van 3 peildata, de instroom (de blauwe lijn) hoger ligt dan de uitstroom (de oranje lijn). Concreet betekent dit dat er tussen maart 2021 en 1 oktober 2022 per saldo meer cliënten opgenomen worden in de verpleegzorg dan dat er uitstromen. De hogere instroom zorgt er voor dat de druk op wachtlijsten toeneemt. In de laatste maanden van 2022 is echter een wisselend beeld te zien. Op de peildata 1 november 2022 en 1 januari 2023 is uitstroom groter dan de instroom, waardoor de wachtlijstdruk licht afnam.

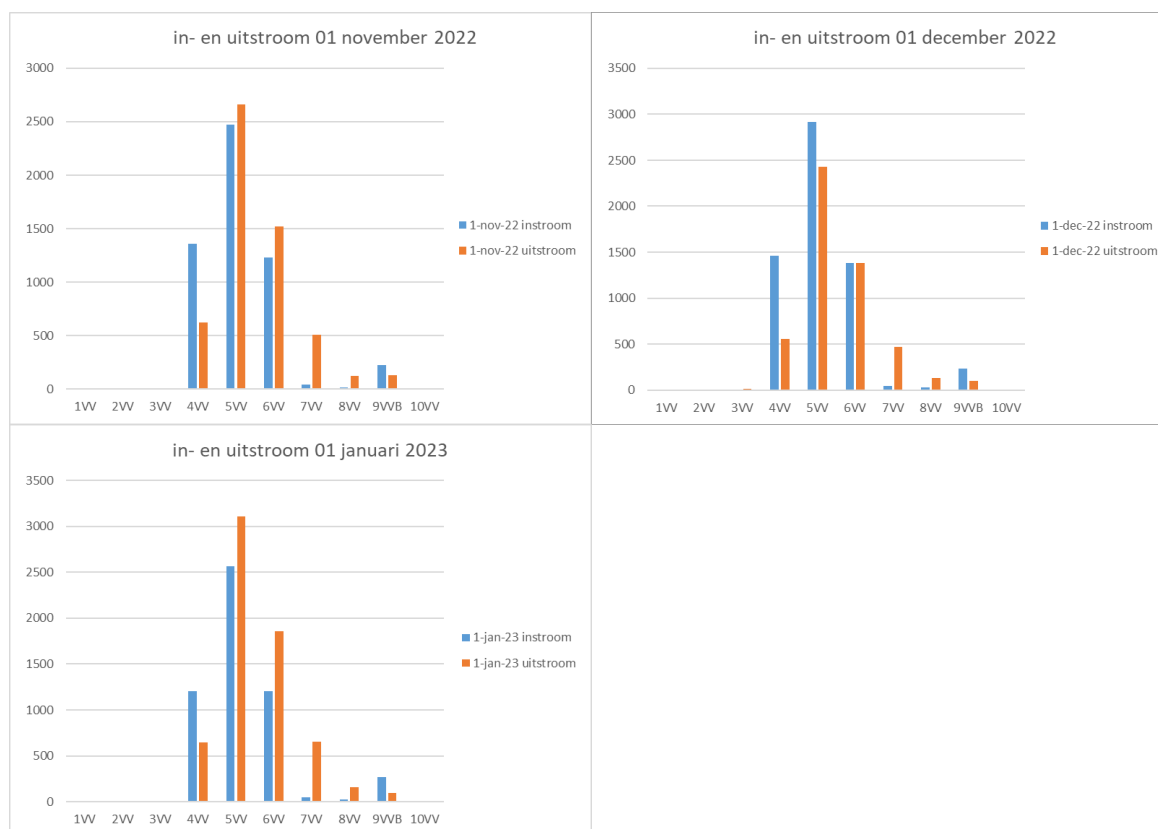

Figuur 3.1: Trend instroom/uitstroom Wlz voor de sector V&V vanaf april 2019 tot 1 januari 2023

Wanneer we inzoomen op de in- en uitstroom per V&V-zorgprofiel in het vierde kwartaal 2022, zien we in figuur 3.2 verschillen.

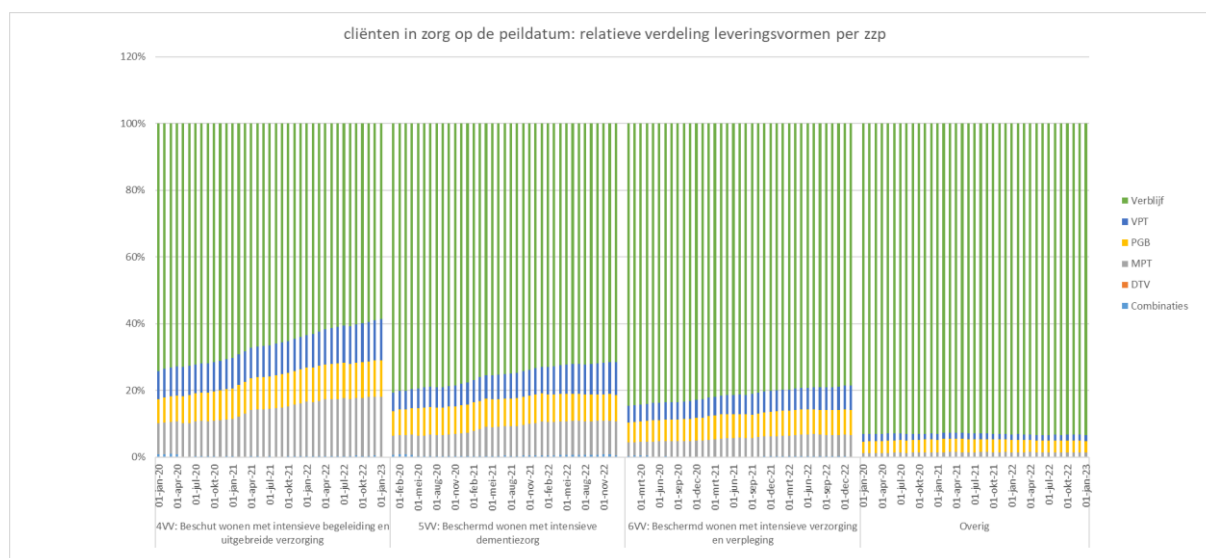
De profielen VVo4 en VVo9b laten in het vierde kwartaal 2022 een grotere instroom dan uitstroom zien. Dit beeld zien we al geruime tijd. Bij de profielen VVo7 en VVo8 zien we tegengestelde beweging. Daar is al

langer sprake van een grotere uitstroom. Het vierde kwartaal 2022 vormt hierop geen uitzondering. Bij de profielen VVo5 en VVo6 zien we in het vierde kwartaal een wisselend beeld. Waar de uitstroom in de maanden november 2022 en januari 2023 groter is dan de instroom, zien we in december 2022 het tegenovergestelde beeld.

Figuur 3.2: Instroom/uitstroom per zorgprofiel in het vierde kwartaal 2022

De wijzigingen in de in- en uitstroom hebben effect op de relatieve verdeling van de leveringsvormen per zorgprofiel. In figuur 3.3 is het effect zichtbaar.

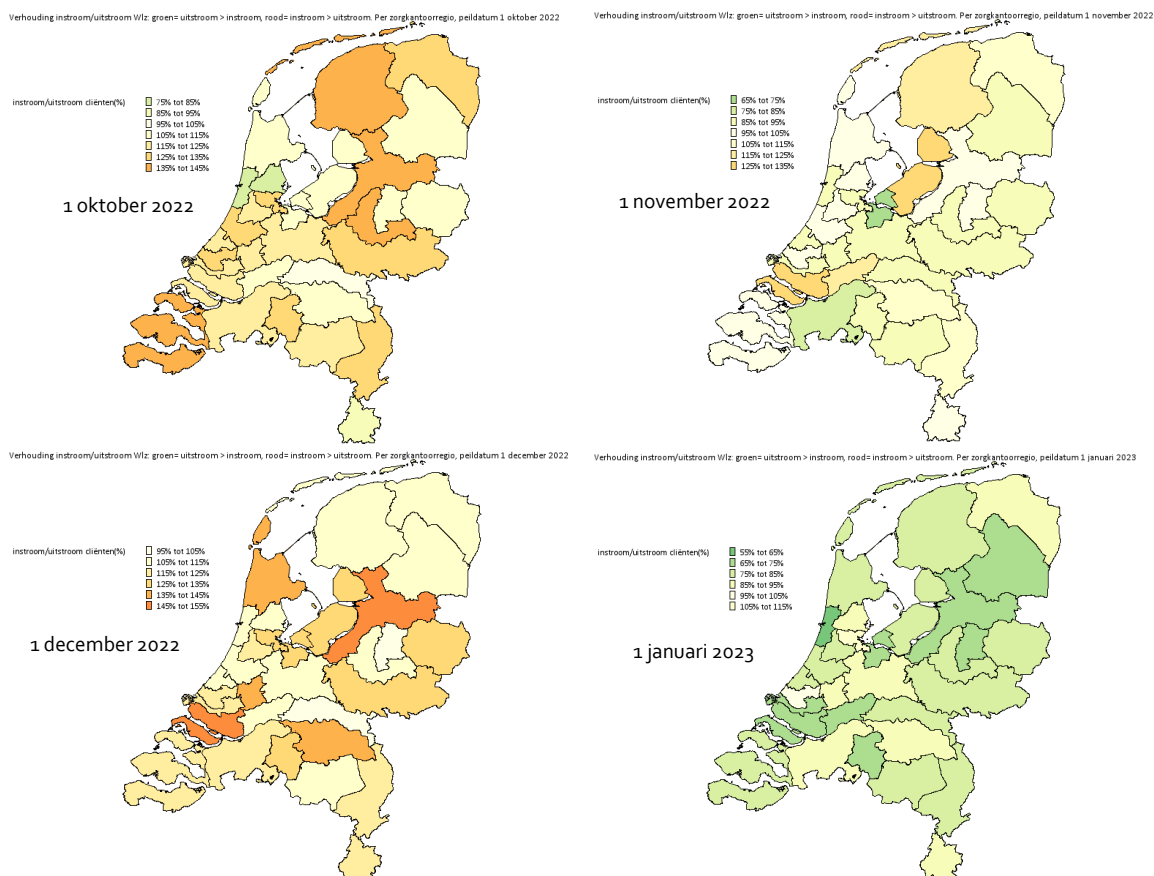

Figuur 3.3: Relatieve verdeling leveringsvormen per zorgprofiel (VVo4, VVo5, VVo6 en Overig) vanaf 1 januari 2020 tot 1 januari 2023

Bij de profielen VVo4 en VVo5 is er sinds 2020 duidelijk een verschuiving in leveringsvormen te zien van verblijf in een instelling naar vormen van zorg thuis. Eenzelfde verschuiving is ook zichtbaar bij zorgprofiel VVo6, maar deze is minder groot. De laatste maanden van 2022 zien we dat de verschuiving van in de

leveringsvormen stagneert. Voor de zwaardere profielen, welke met 92% het grootste aandeel vormen van de categorie Overig, is er minimale verschuiving in de leveringsvorm zichtbaar.

In figuur 3.4 is per zorgkantorregio de verhouding tussen de instroom en de uitstroom voor het vierde kwartaal 2022 in beeld gebracht. In de regio's met een beige kleur (95% - 105%) is de instroom nagenoeg gelijk aan de uitstroom. Kleuren zorgkantorregio's oranje tot donkerrood (105% - 165%) dan is de instroom in een regio groter is dan de uitstroom. Er kan in deze regio's sprake zijn van een knelpunt en/of groeiende wachtlijstproblematiek. Wanneer de instroom lager is dan de uitstroom dan kleuren de zorgkantorregio's lichtgroen tot donkergroen (65% - 95%). In deze gebieden krimpt de wachtlijst, waarmee er ruimte ontstaat om nieuwe cliënten van zorg te voorzien.

Figuur 3.4: Verhouding in-/uitstroom in de zorgkantorregio's vanaf 1 oktober 2022 tot 1 januari 2023

Uit figuur 3.4 blijkt dat de verhouding tussen de in- en uitstroom in de zorgkantorregio's per maand kan verschillen. Op peildatum 1 oktober 2022 en 1 december 2022 geldt dat over het algemeen is de instroom groter aan de uitstroom. De mate waarin verschilt echter. Daarentegen zijn de peildata 1 november 2022 en 1 januari 2023 overwegend beige of groen van kleur. Op deze peildata is de uitstroom gelijk of groter dan de instroom.

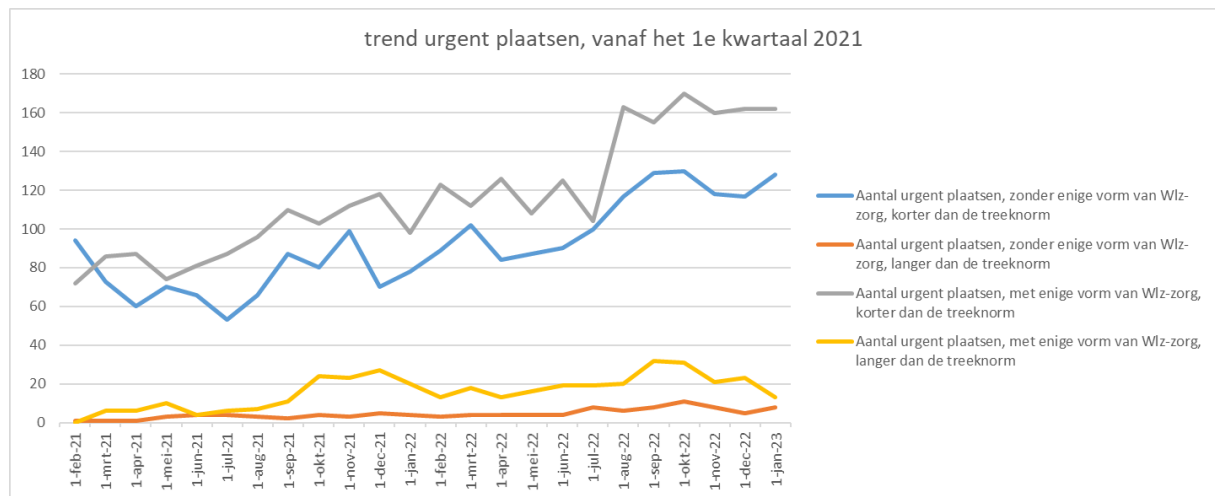
3.2 Wachtenden per wachtstatus

Wanneer iemand met een Wlz-indicatie niet direct terecht kan bij de aanbieder van zijn of haar voorkeur, volgt plaatsing op een wachtlijst. Deze wachtlijst geeft zorgkantoren inzicht in wie in welke regio op welke zorg wacht en wat de wachtstatus is. Hiervoor is een juiste wachtregistratie onmisbaar. Er bestaan vier wachtstatussen, namelijk Urgent plaatsen, Actief plaatsen, Wacht op voorkeur en Wacht uit voorzorg.

Als een cliënt de wachtstatus Urgent plaatsen heeft, geeft deze status aan dat opname voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk is. De wachtstatus Actief plaatsen betekent dat opname voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk is. Cliënten met de wachtstatus Wacht op voorkeur worden pas opgenomen als aan randvoorwaarden van de client wordt voldaan, bijvoorbeeld opname op specifieke locatie.

Urgent plaatsen

In figuur 3.5 wordt onderscheid gemaakt naar aantal cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen met/zonder enige vorm van Wlz-zorg en die korter/langer dan de Treeknorm wachten.

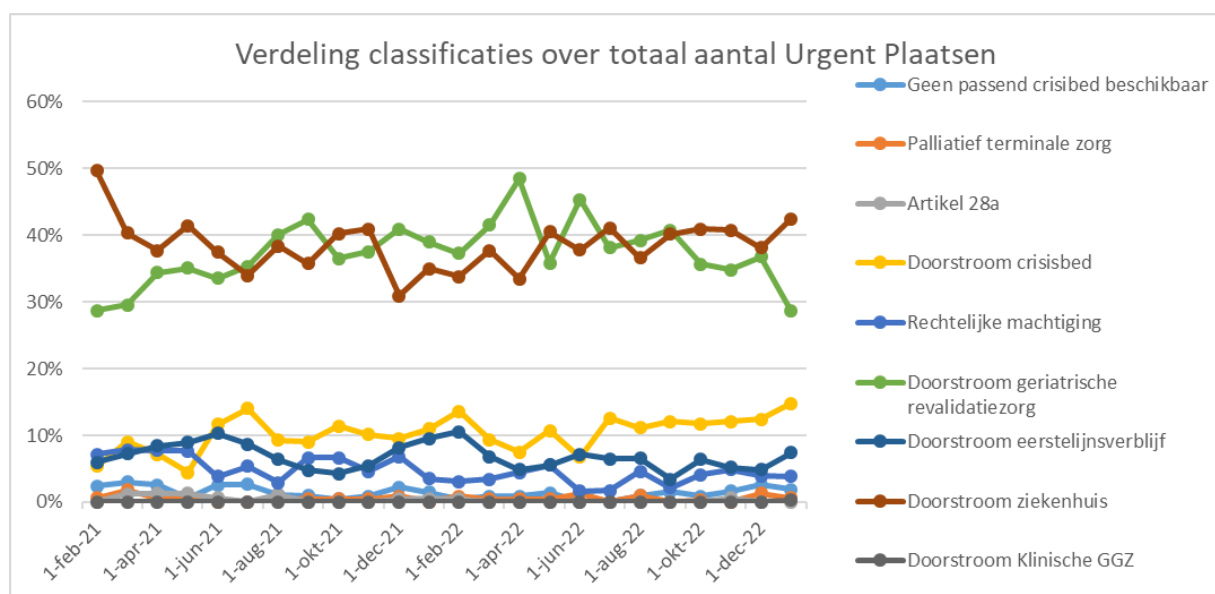

Figuur 3.5: Trend Urgent plaatsen tot 1 januari 2023

Een meerderheid van de cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen ontvangt op 1 januari 2023 enige vorm van zorg (56%). Het verloop van het aantal urgent te plaatsen cliënten met enige vorm van zorg binnen de Treeknorm (grijze lijn) lijkt enigszins te stabiliseren vanaf 1 augustus 2022. Bij het aantal cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen met overbruggingszorg en die langer dan de Treeknorm wachten (gele lijn) is vanaf 1 september 2022 een dalende trend te zien.

De groep wachtenden waar de grootste knelpunten worden ervaren, is de groep die langer dan de Treeknorm wacht zonder enige vorm van Wlz-zorg (de oranje lijn). Deze cliënten hebben direct zorg in of vanuit een zorginstelling nodig en ontvangen op het peilmoment geen overbruggingszorg vanuit de Wlz. Op 1 januari 2023 gaat het landelijk om een zeer beperkt aantal cliënten, namelijk 8.

Figuur 3.6 toont aan dat de aanleiding voor de wachtstatus Urgent plaatsen vaak een opname in het ziekenhuis (42%) is. Een opname in een geriatrisch revalidatiecentrum (29%) leidt ook regelmatig tot de wachtstatus Urgent plaatsen. Opvallend is wel dat het aandeel op peildatum 1 januari 2023 aanzienlijk lager ligt dan de maanden ervoor.

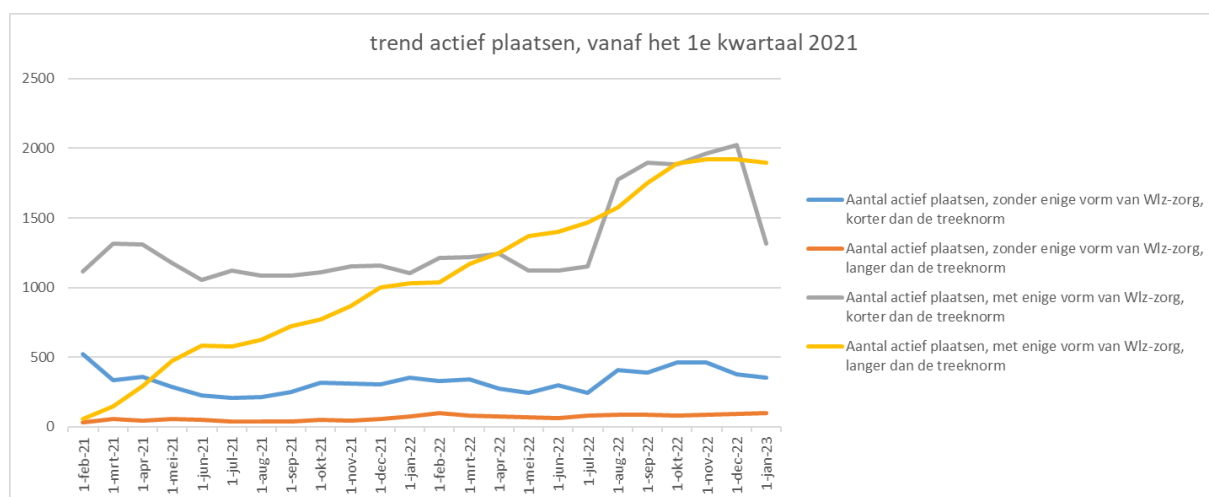

Figuur 3.6: Verdeling classificaties voor Urgent Plaatsen tot 1 januari 2023

Actief plaatsen

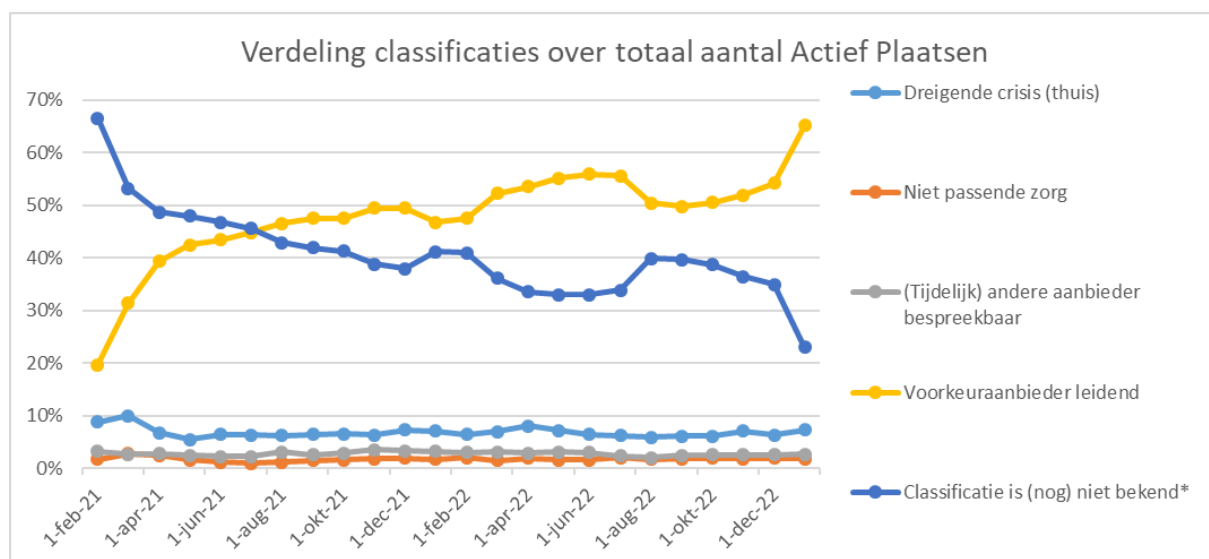
In figuur 3.7 valt op dat de stijging van het aantal cliënten met wachtstatus Actief plaatsen met Wlz-zorg langer dan de Treeknorm vanaf peildatum 1 oktober 2022 voor het eerst afvlakt en zich lijkt te stabiliseren (gele lijn). Deze cliënten ontvangen overbruggingszorg, maar wachten op passende zorg in een verpleeghuis. Het aantal cliënten met enige vorm van Wlz-zorg die korter dan de Treeknorm wachten, lijkt weer terug te gaan naar het niveau op peildatum 1 april 2022.

Op 1 januari 2023 wachten 97 cliënten langer dan de Treeknorm actief op Wlz-zorg zonder dat zij overbruggingszorg ontvangen (oranje lijn). Verder zien we dat het aantal cliënten zonder overbruggingszorg, korter dan de Treeknorm (blauwe lijn) na een stijgende trend aan het einde van 2022 weer wat afzwakt.

Figuur 3.7: Trend Actief plaatsen tot 1 januari 2023

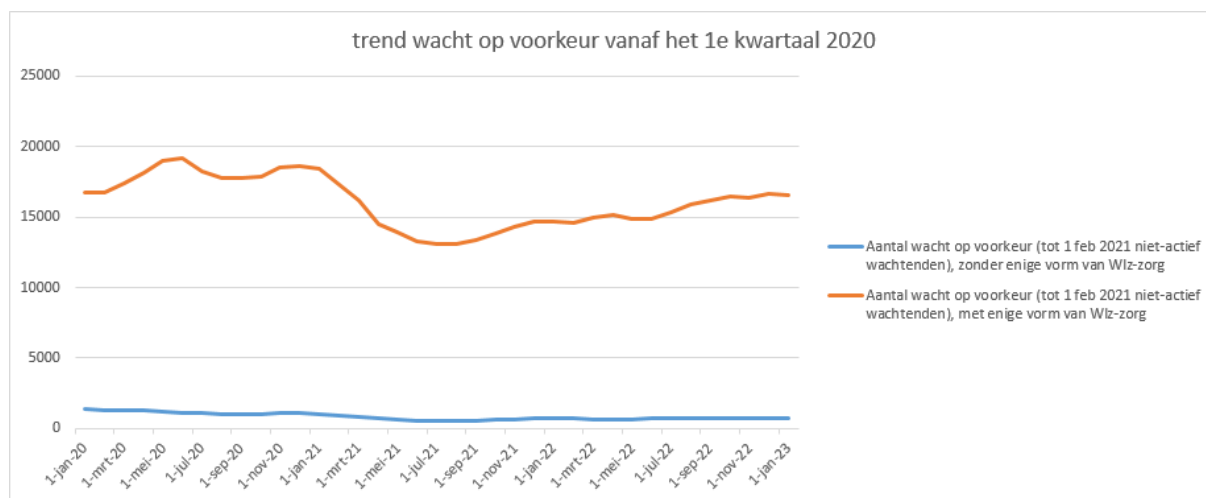
Uit figuur 3.8 blijkt dat de meeste cliënten wachten totdat de aanbieder van voorkeur een plek beschikbaar heeft (65%). Vooral de stijging aan het einde van 2022 is opvallend. Het aandeel van de classificatie "nog niet bekend" (blauwe lijn) neemt daarentegen in de laatste maanden van 2022 aanzienlijk af. De cliënten met deze classificatie beschikken op de peildatum (nog) niet over een geldige toewijzing en/of leveringsstatus. Conform de rekenregels krijgen zij automatisch de wachtstatus Actief plaatsen.

Figuur 3.8: Verdeling classificaties Actief plaatsen tot 1 januari 2023

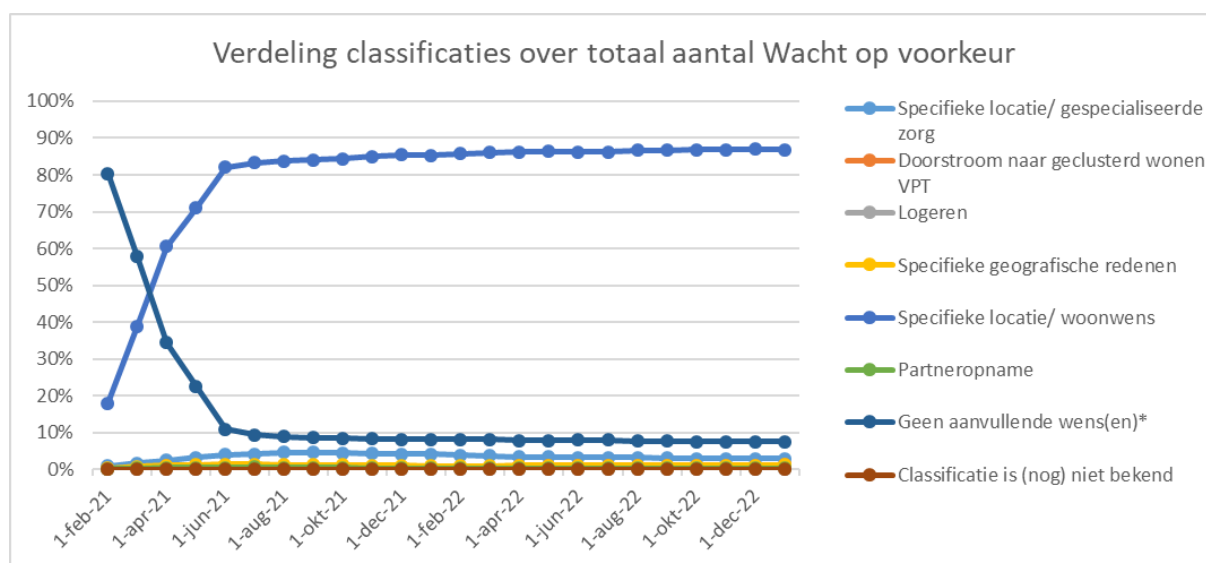
Wacht op voorkeur

In figuur 3.9 zien we dat er vanaf het tweede kwartaal van 2021 sprake is van een lichte stijging van het aantal cliënten met wachtstatus Wacht op voorkeur met enige vorm van Wlz-zorg. Een minderheid wacht zonder enige vorm van Wlz-zorg.

Figuur 3.9: Trend Wacht op voorkeur tot 1 januari 2023

Uit figuur 3.10 blijkt dat het overgrote deel van de cliënten er voor kiest om te wachten op een specifieke locatie. Op 1 januari 2023 geeft circa 87% van de cliënten aan te kunnen en te willen wachten op een plaats bij een voorkeursaanbieder.

Figuur 3.10: Verdeling classificaties Wacht op voorkeur tot 1 januari 2023

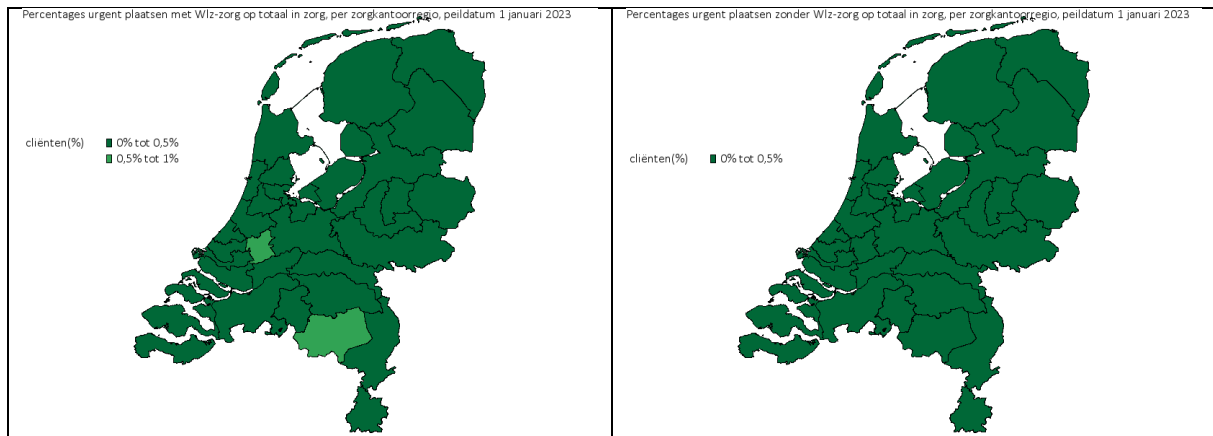
3.3 Onderscheid per zorgkantoorregio

Tabel 3.1 geeft per zorgkantoorregio inzicht in de wachtenden per wachtstatus per 1 januari 2023 en toont de regionale verschillen. Van alle cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen ontvangt 56% enige vorm van zorg en bij de cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen betreft dit 45%. Ten opzichte van het vorige kwartaal valt op dat er naar verhouding *minder* cliënten met een wachtstatus Actief Plaatsen (overbruggings)zorg ontvangen.

Stand 1 januari 2023		UP met zorg		UP zonder zorg		AP met zorg		AP zonder zorg		WOV met zorg	WOV zonder zorg
Wlz-uitvoerder	Zorgkantoor regio	binnen treetnorm	buiten treetnorm	binnen treetnorm	buiten treetnorm	binnen treetnorm	buiten treetnorm	binnen treetnorm	buiten treetnorm		
CZ	Haaglanden	1	-	1	-	65	142	17	8	293	32
CZ	West Brabant	6	-	13	2	69	100	14	4	800	40
CZ	Zeeland	1	-	-	-	28	24	5	-	438	11
CZ	Zuid Hollandse Eilanden	4	-	-	1	12	23	3	3	465	15
CZ	Zuid Oost Brabant	35	7	14	2	161	298	9	8	1.013	22
CZ	Zuid-Limburg	8	-	15	1	76	122	12	2	553	17
DSW	Westland Schieland Delfland	2	-	5	1	7	11	2	4	714	38
ENO	Midden-IJssel	-	-	1	-	8	10	18	4	158	16
Menzis	Arnhem	11	-	10	-	65	42	20	1	1.368	36
Menzis	Groningen	-	-	-	-	6	3	11	-	324	15
Menzis	Twente	-	-	2	1	26	18	23	1	413	11
VGZ	Midden-Brabant	7	-	8	-	40	52	9	6	528	23
VGZ	Midden-Holland	10	-	2	-	56	132	4	3	292	3
VGZ	Nijmegen	6	-	2	-	86	133	15	1	534	15
VGZ	Noord- en Midden Limburg	16	-	16	-	75	98	12	2	675	13
VGZ	Noord Holland Noord	2	-	2	-	20	30	14	1	536	53
VGZ	Noord-Oost Brabant	14	1	7	-	85	78	12	3	732	25
VGZ	Waardenland	8	3	4	-	65	72	17	3	340	15
Zilveren Kruis	Amsterdam	1	-	2	-	38	50	19	3	470	57
Zilveren Kruis	Apeldoorn/Zutphen	3	-	4	-	19	26	7	4	419	16
Zilveren Kruis	Drenthe	-	-	-	-	11	17	13	2	325	14
Zilveren Kruis	Flevoland	-	-	1	-	7	12	1	1	129	15
Zilveren Kruis	Friesland	-	-	-	-	17	18	7	2	397	23
Zilveren Kruis	Kennemerland	1	-	2	-	18	14	8	3	331	28
Zilveren Kruis	Rotterdam	1	-	2	-	34	50	13	3	413	28
Zilveren Kruis	't Gooi	4	1	-	-	14	13	12	3	368	27
Zilveren Kruis	Utrecht	9	1	8	-	116	127	24	4	1.439	50
Zilveren Kruis	Zaanstreek/Waterland	1	-	1	-	12	38	5	1	258	19
Zilveren Kruis	Zwolle	5	-	2	-	31	46	6	4	665	25
Zorg en Zekerheid	Amstelland en De Meerlanden	-	-	1	-	13	37	6	5	273	24
Zorg en Zekerheid	Zuid Holland Noord	6	-	3	-	35	63	17	8	894	34
Totaal V&V		162	13	128	8	1.315	1.899	355	97	16.557	760

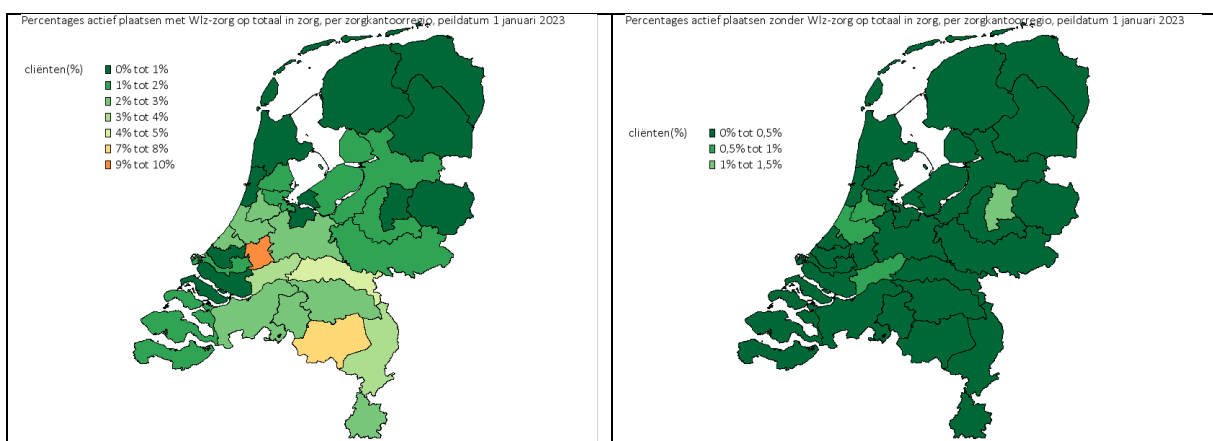
Tabel 3.1: Aantal cliënten per wachtstatus naar zorgkantoorregio (met/zonder zorg) en binnen/buiten Treetnorm

De absolute aantallen per zorgkantoorregio geven *geen* volledig beeld van de totale populatie in de regio en de verschillen tussen de regio's. Voor de wachtstatussen Urgent plaatsen, Actief plaatsen en Wacht op voorkeur is in de hierna volgende figuren het percentage cliënten met de betreffende wachtstatus afgezet tegen het totaal aantal cliënten dat zorg ontvangt in een bepaalde regio. Hoe hoger het percentage (oranje/rode kleur) des te groter het risico dat er een knelpunt kan ontstaan.

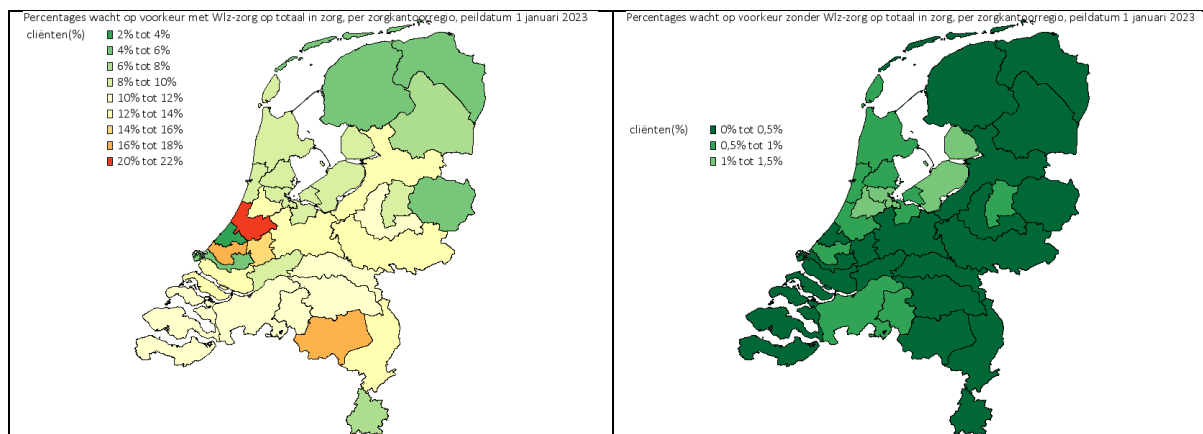
Figuur 3.11: Percentages Urgent plaatsen met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2023

In onderstaande figuren valt met name op dat het relatieve aantal actief te plaatsen cliënten met zorg hoog is in de zorgkantoorregio's Midden-Holland en Zuidoost-Brabant. Dit beeld zagen we ook in het vorige kwartaal.

Figuur 3.12: Percentages Actief plaatsen met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2023

In de regio Zuid-Holland Noord valt op dat er relatief veel cliënten, met zorg, wachten op een plek van voorkeur, gevolgd door de regio's Zuidoost-Brabant en Westland Schieland Delfland.

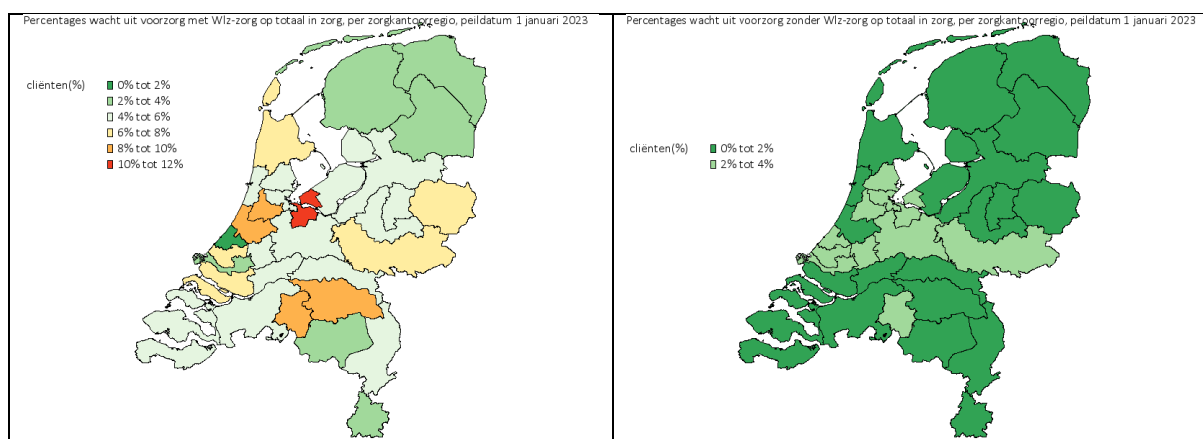
Figuur 3.13: Percentages Wacht op voorkeur met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2023

Wacht uit voorzorg

Clënten die wachten uit voorzorg hebben een Wlz-indicatie, maar geven aan dat ze nu nog geen gebruik willen maken van verblijf in een instelling. Een deel van deze groep ontvangt Wlz-zorg thuis en een deel niet. Als cliënten, die wachten uit voorzorg, Wlz-zorg ontvangen dan gaat het om Wlz-zorg in de thuissituatie in de vorm van een regulier PGB, VPT of MPT. Landelijk gaat het om 8.623 cliënten op peildatum 1 januari 2023, waarvan de meeste cliënten een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 hebben. In de wachtlijstcijfers worden deze cliënten niet meegeteld, omdat ze in feite niet wachten op opname. Ze tellen wel mee bij de cliënten die in zorg zijn.

Er is een groep cliënten die wacht uit voorzorg zonder dat zij Wlz-zorg ontvangen. Landelijk gaat het om een groep van 3.023 cliënten per 1 januari 2023. Bij deze groep zien we (eveneens) dat in absolute aantallen de meeste cliënten een zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6 hebben.

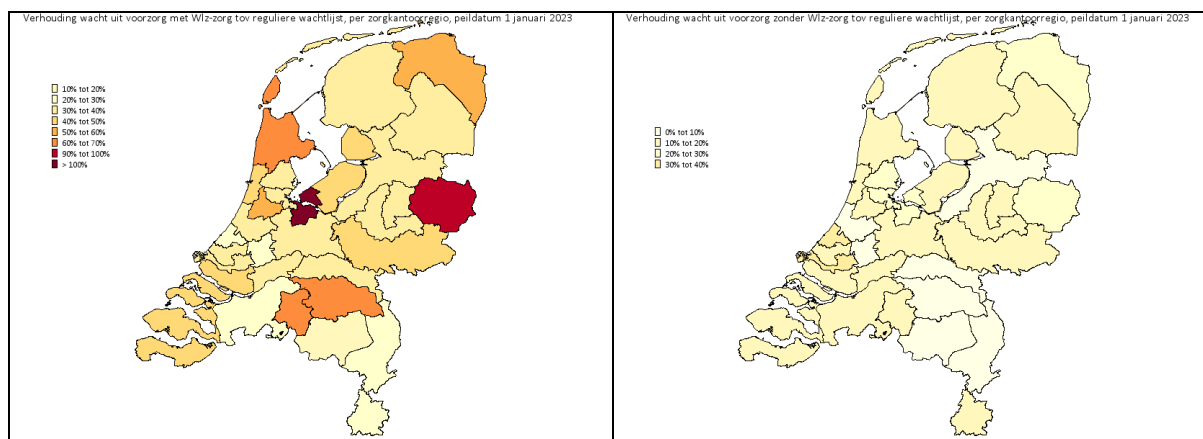
Figuur 3.14 laat per zorgkantoorregio het percentage wachtenden uit voorzorg met én zonder zorg zien, afgezet tegen het aantal cliënten in zorg. Hoe hoger de waarde, hoe meer wachtenden uit voorzorg ten opzichte van het aantal cliënten dat zorg ontvangt. De rode regio's hebben de hoogste waarde. Donkergroene gebieden hebben de laagste waarde. De regio 't Gooi valt op, in de zin dat er relatief veel cliënten wachten uit voorzorg in verhouding tot het totaal aantal cliënten dat in zorg is in deze regio.

Figuur 3.14: Percentages Wacht uit voorzorg met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van de totale Wlz-populatie in zorg in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2023.

Daarnaast toont Figuur 3.15 het percentage cliënten dat Wacht uit voorzorg met én zonder zorg ten opzichte van het aantal cliënten dat op de 'reguliere' wachtlijst staat (dit betreffen respectievelijk het aantal cliënten met de wachtstatus Urgent Plaatsen, Actief plaatsen of Wacht op Voorkeur zonder en met

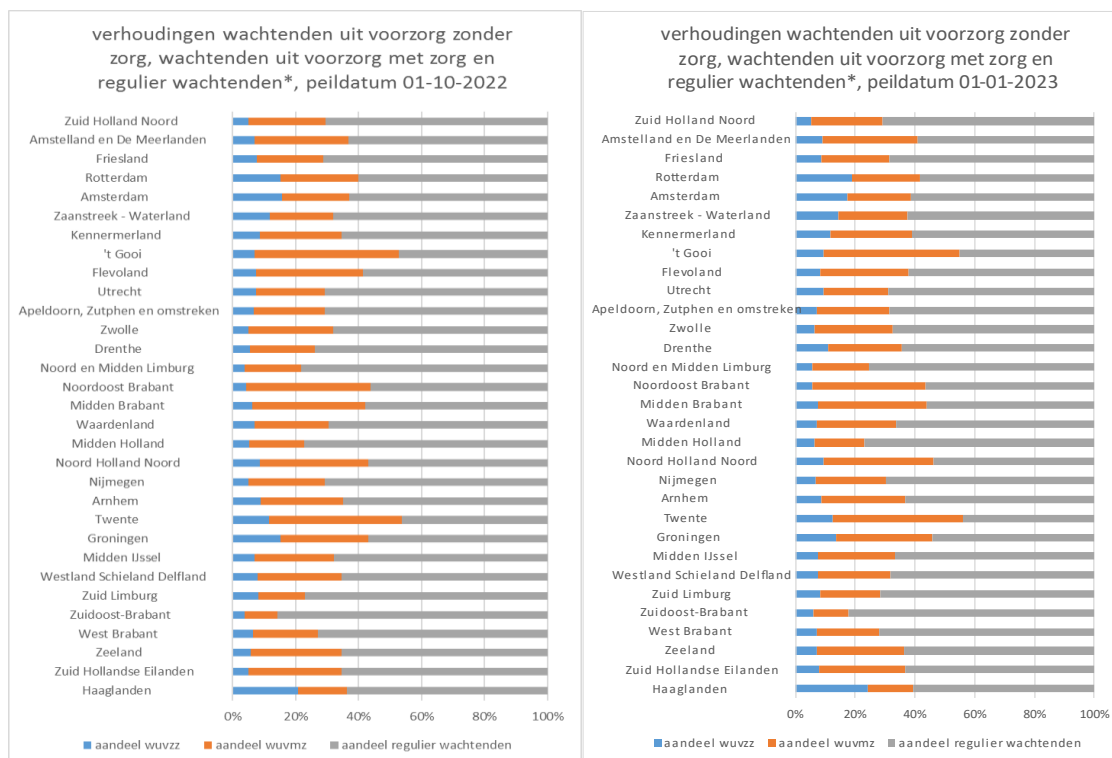
(overbruggings)zorg uit de Wlz. De regio's met een (donker)rode kleur hebben de hoogste waarde; deze regio's kunnen op termijn een hoge(re) druk op de wachtlijsten verwachten; de verwachting is dat de cliënten die Wachten uit voorzorg op termijn een andere wachtstatus krijgen en dus (alsnog) opname in een instelling wensen. De regio's Twente en 't Gooi springen er het meest uit, deze regio's kunnen een hogere wachtlijstdruk verwachten – overigens gaat het dan om cliënten die reeds Wlz-zorg (overbruggings)ontvangen.

Figuur 3.15: Percentages Wacht uit voorzorg met Wlz-zorg (links) en zonder Wlz-zorg (rechts) ten opzichte van het totaal aantal wachtenden in de zorgkantoorregio's op peildatum 1 januari 2023

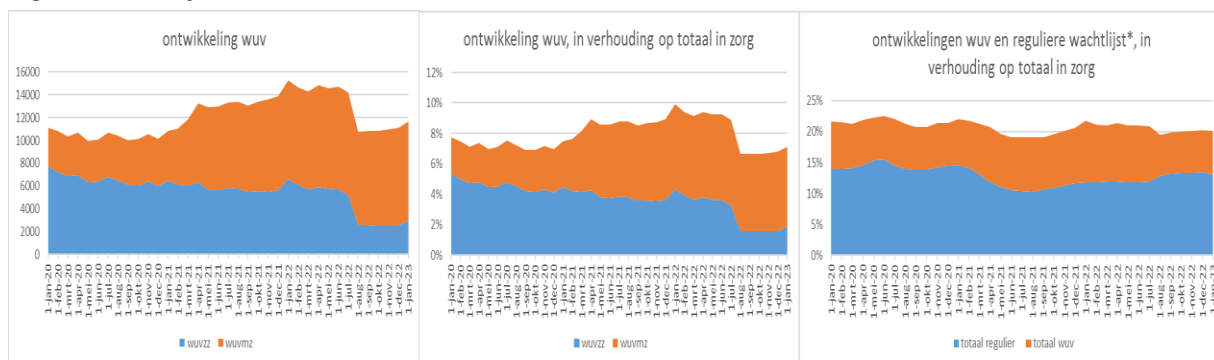
In onderstaande figuur is de verhouding cliënten die Wachten uit voorzorg met en zonder (overbruggings)zorg en 'regulier wachtende'³ cliënten weergegeven voor het derde en vierde kwartaal 2022. De verhoudingen fluctueren sterk per zorgkantoorregio. De regio's met een relatief grote groep cliënten die Wacht uit voorzorg, krijgen in de toekomst mogelijk te maken met een toenemende druk op de 'reguliere wachtlijst'.

³ Regulier wachtenden betreffen de cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen, Actief Plaatsen Wacht op voorkeur (zonder en met (overbruggings)zorg uit de Wlz.

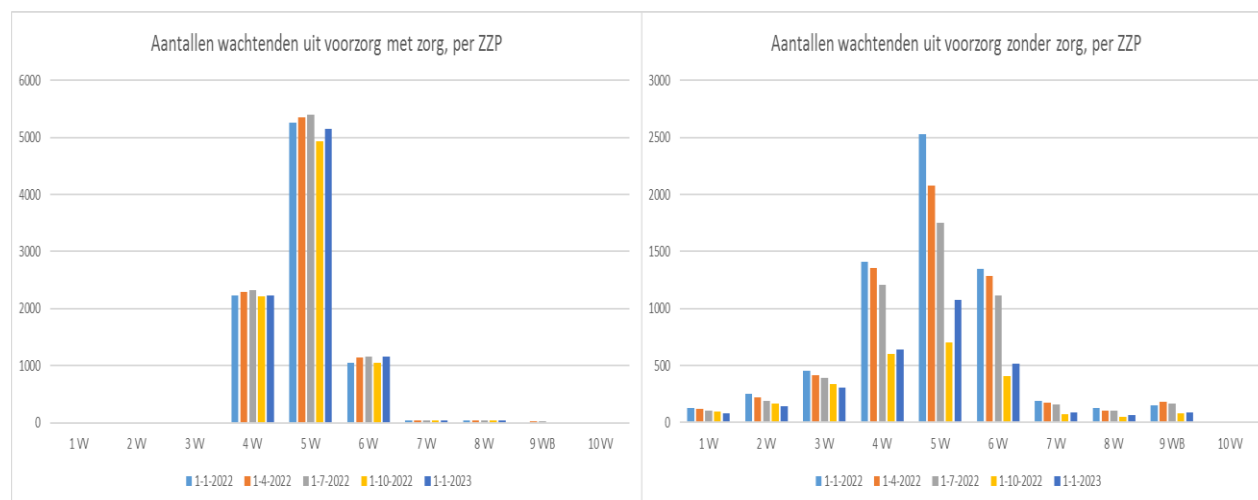
Figuur 3.16: Verhoudingen Wacht uit voorzorg met en zonder (overbruggings)zorg en aandeel regulier wachtenden per zorgkantoorregio

In figuur 3.17 zoomen we verder in op de ontwikkeling van het aantal cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg met en zonder Wlz-(overbruggings)zorg. Te zien is in de linkerfiguur dat met de invoering van de nieuwe wachtstatussen het aantal cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg met zorg ten opzichte van het aantal cliënten met dezelfde wachtstatus, maar zonder zorg toeneemt. Dit betekent dat de meeste cliënten al wel zorg ontvangen. In het midden is de relatieve verhouding te zien van het aantal cliënten dat Wacht uit voorzorg ten opzichte van het totaal aantal cliënten in zorg. Na een daling aan het einde van het derde kwartaal zien we dat de verhouding eind 2022 om en nabij op het niveau van begin 2021 ligt. Opvallend is de trend die helemaal rechts te zien is, waarbij de verhouding van het aantal regulier wachtenden en het aantal Wachtenden uit voorzorg is uitgedrukt in verhouding tot het totaal aantal cliënten in zorg. Te zien is dat de omvang van de groep wacht uit voorzorg afneemt en de groep regulier wachtende iets toeneemt. Dit kan betekenen dat cliënten die wachtten uit voorzorg een andere wachtstatus kregen, waardoor zij nu op de reguliere wachtlijst staan.

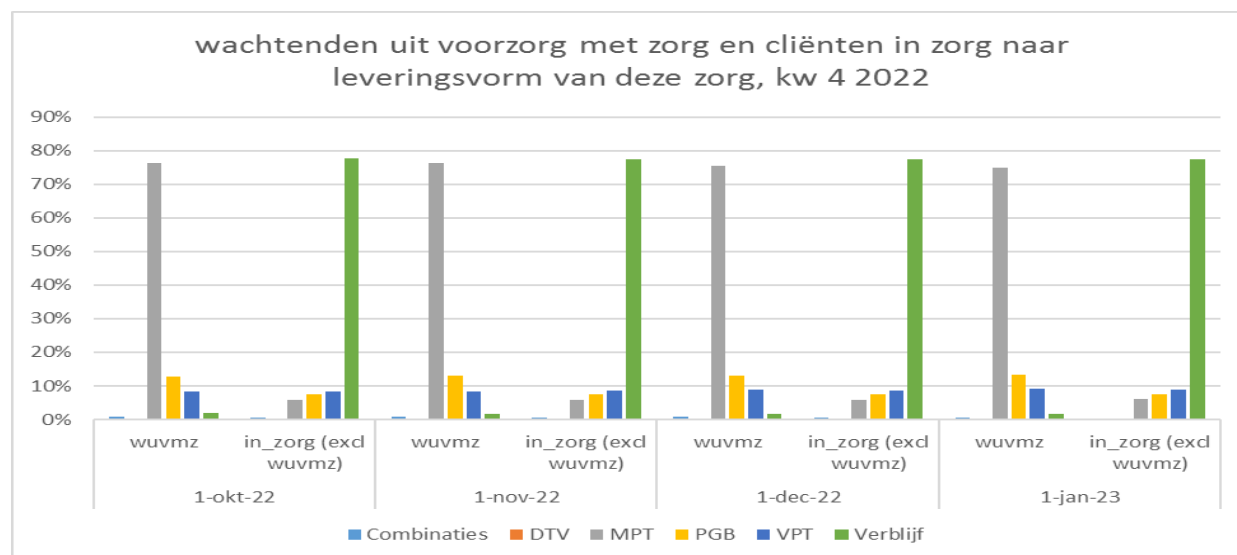
Figuur 3.17: Ontwikkeling Wacht uit voorzorg in verhouding tot totaal in zorg en de reguliere wachtlijst (*regulier wachtenden betreffen de cliënten met wachtstatus Urgent plaatsen, Actief Plaatsen Wacht op voorkeur (zonder en met (overbruggings)zorg uit de Wlz.)

De meeste cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg, zonder zorg, hebben het zorgprofiel VVo4, VVo5 of VVo6. Hetzelfde beeld is ook te zien voor de cliënten die wachten uit voorzorg mét (overbruggings)zorg (zie figuur 3.18).

Figuur 3.18: Aantallen wachten met wachtstatus Wacht uit voorzorg met zorg (links) en zonder zorg (rechts) naar zorgprofiel op verschillende peildata

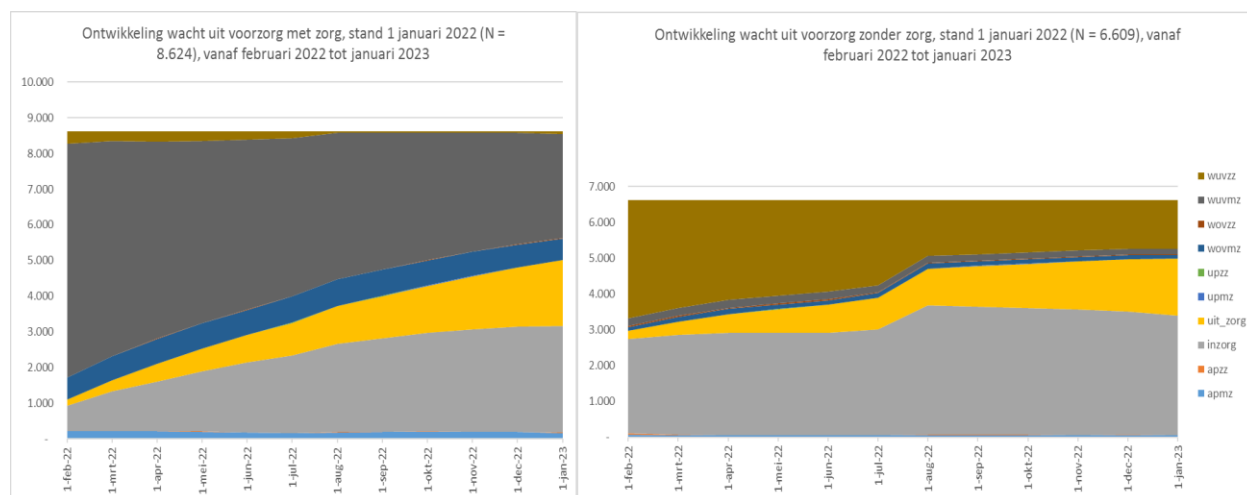
In figuur 3.19 is te zien dat cliënten die wachten uit voorzorg, met zorg, overwegend gebruik maken van MPT, gevolgd door een PGB.

Figuur 3.19: Aandeel wachten uit voorzorg met zorg en in zorg naar leveringsvorm

Tot slot tonen we in onderstaande figuur de ontwikkeling van het aantal cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg, met en zonder zorg, in het afgelopen jaar. Te zien is hoe -voor dezelfde groep cliënten- gedurende het jaar de wachtstatussen veranderen. In de linker figuur, voor cliënten met initieel de wachtstatus Wacht uit voorzorg mét zorg, blijkt dat het aantal cliënten in zorg en/of uit zorg gedurende het jaar stijgt. Opvallend is dat de lijn Wacht op voorkeur eerst nog iets toeneemt en daarna slechts geleidelijk afneemt. Dit laat zien dat veel cliënten bereid zijn om te wachten op een plek bij hun aanbieder van voorkeur. Ruim een derde van de cliënten staat na bijna een jaar nog steeds uit voorzorg (met zorg) op de wachtlijst

Kijken we naar de ontwikkeling van het aantal cliënten dat initieel de wachtstatus Wacht uit voorzorg, zonder zorg, had in het afgelopen jaar (rechts), dan valt met name de knik op in de periode juli / augustus 2022. Een groot deel van de cliënten is op dat moment in zorg genomen. Daarnaast is er ook sprake van een lichte toename van cliënten die uit zorg zijn gegaan. Nog circa 20% van de cliënten staat na bijna een jaar nog steeds uit voorzorg (zonder zorg) op de wachtlijst.

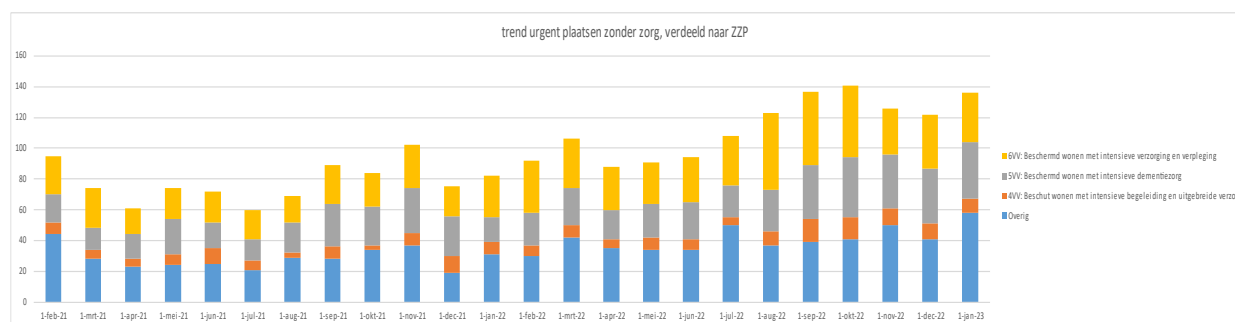

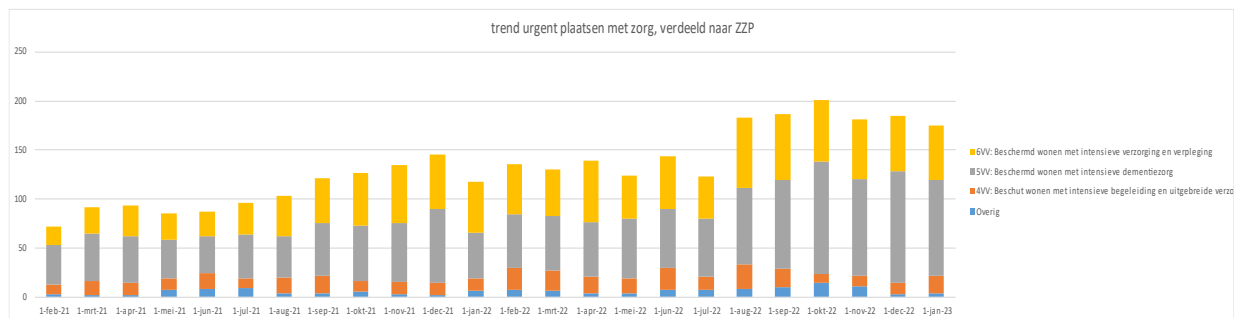
Figuur 3.20: Ontwikkeling Wacht uit voorzorg met (links) en zonder (rechts) zorg in het afgelopen jaar

3.4 Onderscheid per zorgprofiel

Onderstaande figuren (3.21 tot en met 3.23) laten op landelijk niveau de trend in het aantal wachtenden per wachtstatus naar zorgprofiel zien. We tonen de trend na de omzetting van de wachtstatussen.

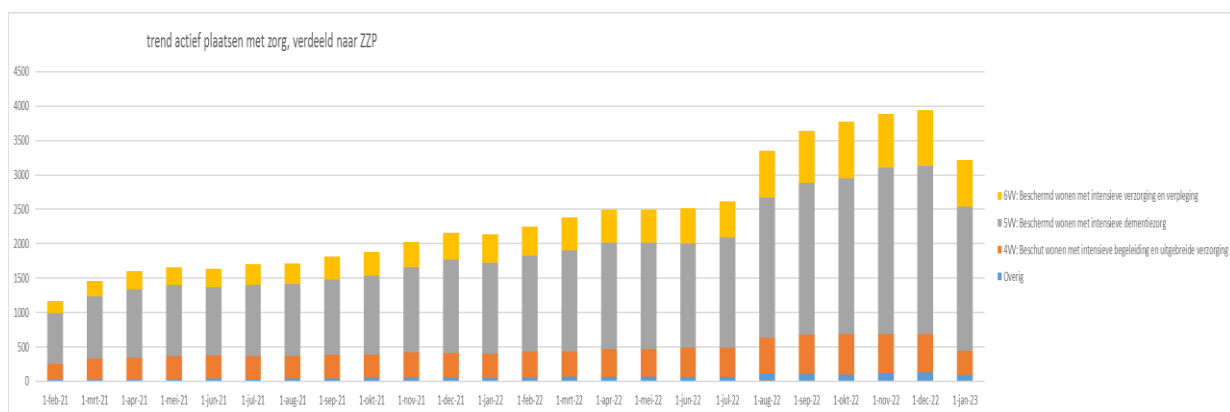
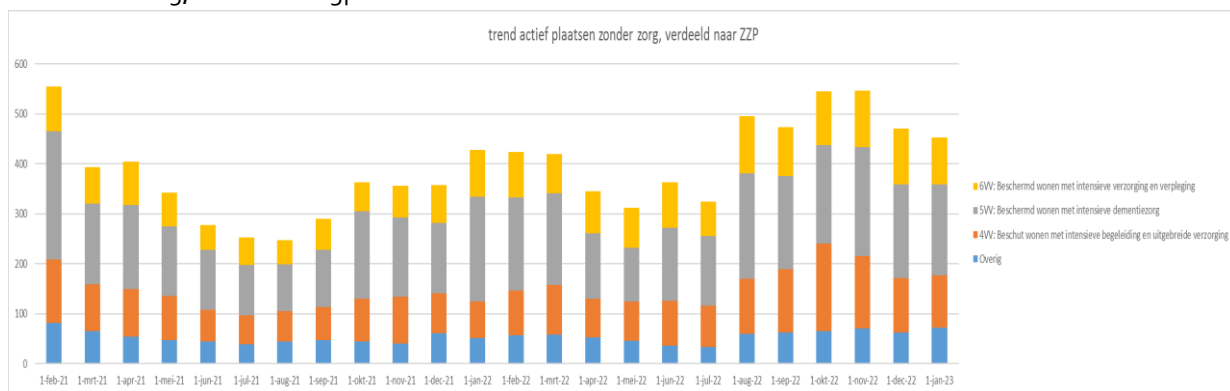
In figuur 3.21 zien we dat het totaal aantal cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen zonder Wlz-zorg in het afgelopen kwartaal fluctueerde. Na een daling in de maanden oktober en november, zien we in de maand december weer een stijging. Deze toename wordt met name veroorzaakt door cliënten met het zorgprofiel gVVB (let op, dit zorgprofiel valt in onderstaande tabel onder de categorie 'overig'). Het aantal urgent te plaatsen cliënten met zorg, is in het afgelopen kwartaal iets gedaald, maar ligt, net als voor de groep cliënten zonder zorg, nog steeds ruimschoots boven de trend die we zagen aan het begin van 2022.

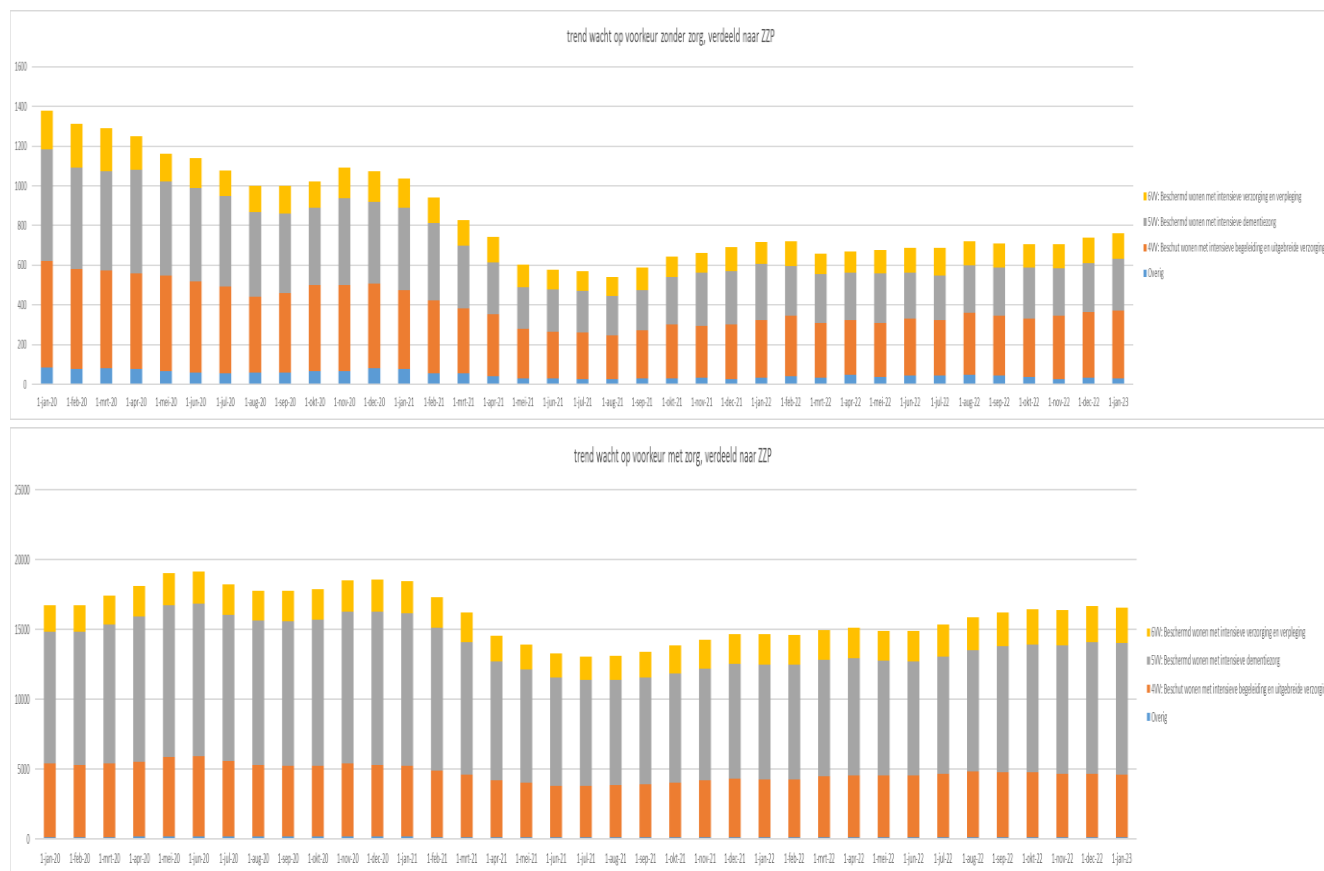
Figuur 3.21: Trend urgent plaatsen zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel

Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen zonder Wlz-zorg in figuur 3.22 laat in het vierde kwartaal van 2022 een afname zien, met name is een daling te zien als het gaat om cliënten met zorgprofiel 4VV. Het aantal cliënten met de wachtstatus Actief plaatsen met zorg laat in de maanden oktober en november nog een stijgende trend zien, maar toont voor de maand december een forse daling, voor alle zorgprofielen.

Figuur 3.22: Trend Actief plaatsen zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel

Voor de wachtstatus Wacht op voorkeur zien we dat het aantal wachtenden zonder zorg geleidelijk toeneemt in de afgelopen maanden. Het aantal wachtenden met Wlz- zorg blijft om en nabij stabiel (figuur 3.23).

Figuur 3.23: Trend Wacht op voorkeur zonder zorg (boven) en met zorg (onder) per zorgprofiel

3.5 Aantal wachtenden naar 'wachttijdblok'

Tabel 3.2 geeft weer hoeveel weken cliënten op de wachtlijst staan. Dit zegt niets over de totale wachtduur, maar wel over de wachttijd op het peilmoment.

Bij cliënten met de wachtstatus Urgent plaatsen is sprake van een directe en dringende noodzaak voor (intramurale) opname. De streefnorm voor plaatsing is 4 weken, maar voor sommige classificaties geldt een kortere streefnorm. Op 1 januari 2023 gaat het om 14 cliënten, met wachtstatus urgent plaatsen zonder zorg, die langer wachten dan de streefnorm.

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wiz-zorg (peildatum 01 januari 2023)	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
urgent plaatsen zonder zorg	93	29	6	7	1	-	-	136
urgent plaatsen met zorg	90	52	20	10	1	2	-	175
actief plaatsen zonder zorg	250	74	31	41	28	16	12	452
actief plaatsen met zorg	544	417	354	764	627	384	124	3.214
wacht op voorkeur zonder zorg	176	104	54	122	105	90	109	760
wacht op voorkeur met zorg	966	1.287	1.179	3.220	3.746	3.995	2.164	16.557
Totaal	2.119	1.963	1.644	4.164	4.508	4.487	2.409	21.294

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 oktober 2022)								
urgent plaatsen zonder zorg	83	32	15	10	1	-	-	141
urgent plaatsen met zorg	101	47	22	27	4	-	-	201
actief plaatsen zonder zorg	352	85	28	43	17	10	10	545
actief plaatsen met zorg	875	652	356	740	616	416	118	3.773
wacht op voorkeur zonder zorg	186	87	62	104	109	84	73	705
wacht op voorkeur met zorg	1.173	1.100	1.047	3.144	3.970	4.119	1.877	16.430
Totaal	2.770	2.003	1.530	4.068	4.717	4.629	2.078	21.795

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 juli 2022)								
urgent plaatsen zonder zorg	73	21	6	8	-	-	-	108
urgent plaatsen met zorg	48	32	24	14	5	-	-	123
actief plaatsen zonder zorg	193	33	16	34	25	12	11	324
actief plaatsen met zorg	632	294	228	572	523	284	88	2.621
wacht op voorkeur zonder zorg	201	86	62	113	82	76	66	686
wacht op voorkeur met zorg	1.104	1.005	1.011	2.889	4.032	3.547	1.742	15.330
Totaal	2.251	1.471	1.347	3.630	4.667	3.919	1.907	19.192

Tabel 3.2: Aantal cliënten per wachtstatus en wachttijdblok op peildatum 1 januari 2023, 1 oktober en 1 juli 2022

Ook is inzichtelijk gemaakt voor cliënten met de wachtstatus Wacht uit voorzorg hoeveel weken zij op de wachtlijst staan. Dit zegt overigens niets over de totale wachtduur, maar wel over de wachttijd op het peilmoment. Er zijn geen normen afgesproken over de termijn waarbinnen zij in een instelling opgenomen moeten worden.

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 januari 2023)								
Wacht uit voorzorg zonder zorg	1.256	83	86	234	305	402	657	3.023
Wacht uit voorzorg met zorg	350	357	362	1.111	1.445	2.134	2.864	8.623
Totaal	1.606	440	448	1.345	1.750	2.536	3.521	11.646

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 oktober 2022)								
Wacht uit voorzorg zonder zorg	1.359	73	89	176	220	267	334	2.518
Wacht uit voorzorg met zorg	328	350	273	992	1.560	2.148	2.651	8.302
Totaal	1.687	423	362	1.168	1.780	2.415	2.985	10.820

wachtstatussen zonder/met enige vorm van Wlz-zorg	0 tot 2 weken	2 tot 4 weken	4 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 – 6 maanden	6 – 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
(peildatum 01 juli 2022)								
Wacht uit voorzorg zonder zorg	1.681	283	221	522	606	578	1.324	5.215
Wacht uit voorzorg met zorg	363	390	384	1.206	1.886	2.116	2.636	8.981
Totaal	2.044	673	605	1.728	2.492	2.694	3.960	14.196

Tabel 3.3: Aantal cliënten per wachtstatus en wachttijdblok op peildatum 1 januari 2023, 1 oktober en 1 juli 2022

3.6 Opnameperformance

De wachttijd in de periode tussen de ingangsdatum van de (her)indicatie (in de periode 1 januari 2022 – 1 januari 2023) en de datum waarop zorg daadwerkelijk wordt geleverd, schetst een beeld van de weg die de cliënt heeft afgelegd van het moment van Wlz-indicatiestelling tot opname.

Voor bijna een derde van de 48.900 cliënten (33%) die in de periode januari 2022 - januari 2023 zijn opgenomen in een instelling werd de zorglevering gestart op de ingangsdatum van de (her)indicatie. Binnen 6 weken werd voor 65% van de cliënten de zorg aangevangen. Binnen 13 weken waren ruim 39.000 cliënten opgenomen in een zorginstelling (ca 80%). Na 6 maanden was 93% van de cliënten opgenomen.

Voor ruim 3.200 cliënten was de wachttijd 6 maanden of langer (7%). Hiervan heeft 43% de status 'wacht op voorkeur' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg') gehad, 16% 'urgent plaatsen' en/of 'actief plaatsen' en 'wacht op voorkeur' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg'), 30% 'actief wachtend', 'urgent plaatsen' en/of 'actief plaatsen' (of i.c.m. 'wacht uit voorzorg') en 11% 'wacht uit voorzorg' voorafgaand aan de opname in de zorginstelling.

Verder valt op dat er cliënten zijn met een wachttijd van 0 dagen, maar wel voorgaande wachtstatussen hebben gehad binnen dezelfde indicatie. Dit zijn onder andere cliënten waarbij er in eerste instantie sprake was van zorglevering ter overbrugging tijdens de wachtperiode, maar dat deze zorg met terugwerkende kracht is omgezet naar regulier. Ook kan het zijn dat de cliënt wel al was opgenomen in de instelling, maar nog wachtend was op een deel van de zorg (bijv. dagbehandeling).

Totale wachtperiode van indicatiestelling tot opname	0 dagen	0 tot 6 weken	6 tot 13 weken	3 - 6 maanden	6 - 12 maanden	Totaal
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen gehad	15.908	10.905	2.828	1.893	763	32.297
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen en wacht uit voorzorg gehad	2	307	403	353	201	1.266
cliënt heeft wachtstatus wacht op voorkeur gehad	44	2.210	2.352	2.051	993	7.650
cliënt heeft wachtstatussen wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg gehad	6	457	702	731	370	2.266
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen en wacht op voorkeur gehad	2	87	395	568	350	1.402
cliënt heeft wachtstatussen actief wachtend, urgent- of actief plaatsen, wacht op voorkeur en wacht uit voorzorg gehad	-	7	88	166	167	428
cliënt heeft wachtstatus wacht uit voorzorg gehad	118	1.531	819	773	360	3.601

Tabel 3.4: Totale wachttijdperiode voor een cliënt vanaf indicatie tot opname in een instelling in de periode 1 januari 2022 tot 1 januari 2023 naar type wachtstatus(sen) die een cliënt gehad heeft.

Bijlage 1 Definities

Wachtstatussen:

In de Wlz kennen we verschillende wachtstatussen die gebruikt worden bij het samenstellen van de landelijke wachtlijsten:

Urgent plaatsen

De situatie van de cliënt is zorgelijk. Het is noodzakelijk dat de cliënt zo snel mogelijk opgenomen of doorgeplaatst wordt. In de meeste gevallen betekent dit dat de cliënt niet direct bij de aanbieder van voorkeur terecht kan maar (tijdelijk) bij een andere aanbieder terecht komt die een plaats beschikbaar heeft.

Actief plaatsen

In de situatie van de cliënt is opname noodzakelijk. Opname kan tijdelijk uitgesteld worden door de inzet van overbruggingszorg. Er wordt rekening gehouden met de wensen van de cliënt, maar naarmate de noodzaak tot opname toeneemt en de tijd verstrijkt is het mogelijk dat de cliënt niet direct bij de voorkeursaanbieder terecht kan. De cliënt kan niet onbeperkt een aanbod weigeren als het aanbod conform de wens is. Bij een weigering kan in overleg met de cliënt de status aangepast worden (behalve bij een zwaarwegende reden).

Wacht op voorkeur

De cliënt woont thuis of op een locatie die niet zijn voorkeur heeft. De cliënt kan niet onbeperkt een aanbod weigeren als het aanbod conform zijn wens is. Bij een weigering wordt in overleg met de cliënt de status aangepast (behalve bij een zwaarwegende reden).

Wacht uit voorzorg

De cliënt woont thuis en wil voorlopig nog geen verblijfszorg. De zorg thuis is verantwoord en doelmatig en de cliënt wil graag uit voorzorg op een wachtlijst staan. De wens van de cliënt staat in de classificatie. De cliënt bouwt geen wachttijd op

Overbruggingszorg:

Overbruggingszorg is zorg die bij een cliënt met opnamewens tijdelijk wordt ingezet om de wachtperiode tot opname op een passende plaats in een instelling op verantwoorde wijze te overbruggen.

Treeknorm:

Een Treeknorm is een streefnorm voor maatschappelijk aanvaardbare wachttijden voor het leveren van niet-spoedeisende zorg. In de sector V&V geldt een Treeknorm van zes weken.

Instroom:

Een cliënt waarvan de ingangsdatum van het indicatiebesluit ligt in de maand voorafgaand aan de peildatum, en de cliënt niet voorkomt in de aanlevering van de AW317 over de maand voorafgaand aan de maand voor de peildatum.

Uitstroom:

Een cliënt komt niet meer voor in de aanlevering van de AW317 over de maand voorafgaand aan de peildatum.

COROP-gebied:

COROP-gebied is een regionaal gebied binnen Nederland dat deel uitmaakt van de COROP-indeling. Deze indeling wordt gebruikt voor analytische doeleinden. De naam COROP komt van Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma. In totaal zijn er in Nederland 40 COROP-gebieden. Twee provincies (Flevoland en Utrecht) zijn elk in hun geheel één COROP-gebied; de overige zijn een gedeelte van één provincie en bestaan uit een aantal gemeenten. Zie bijlage 2 voor geografisch overzicht van de gebieden.

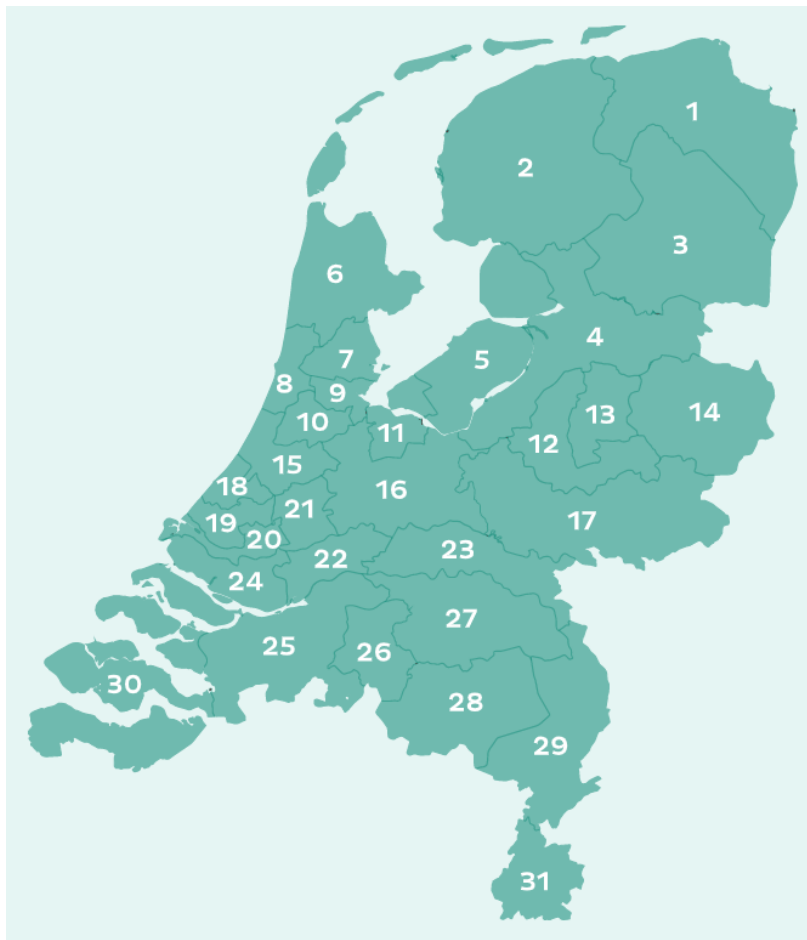
Leveringsvorm:

Verzekerden met een indicatie voor Wlz-zorg kunnen ervoor kiezen in een instelling te gaan wonen om de zorg te krijgen. Zij kunnen er onder voorwaarden ook voor kiezen om de zorg thuis te ontvangen. Deze mogelijkheden worden leveringsvormen⁴ genoemd. De volgende leveringsvormen zijn mogelijk:

- Verblijf in een instelling;
- Volledig pakket thuis (VPT);
- Modulair pakket thuis (MPT);
- Persoonsgebonden budget (PGB);
- Deeltijd verblijf (DTV).

⁴ <https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/leveringsvormen-instelling-vpt-mpt-en-pgb-wlz>

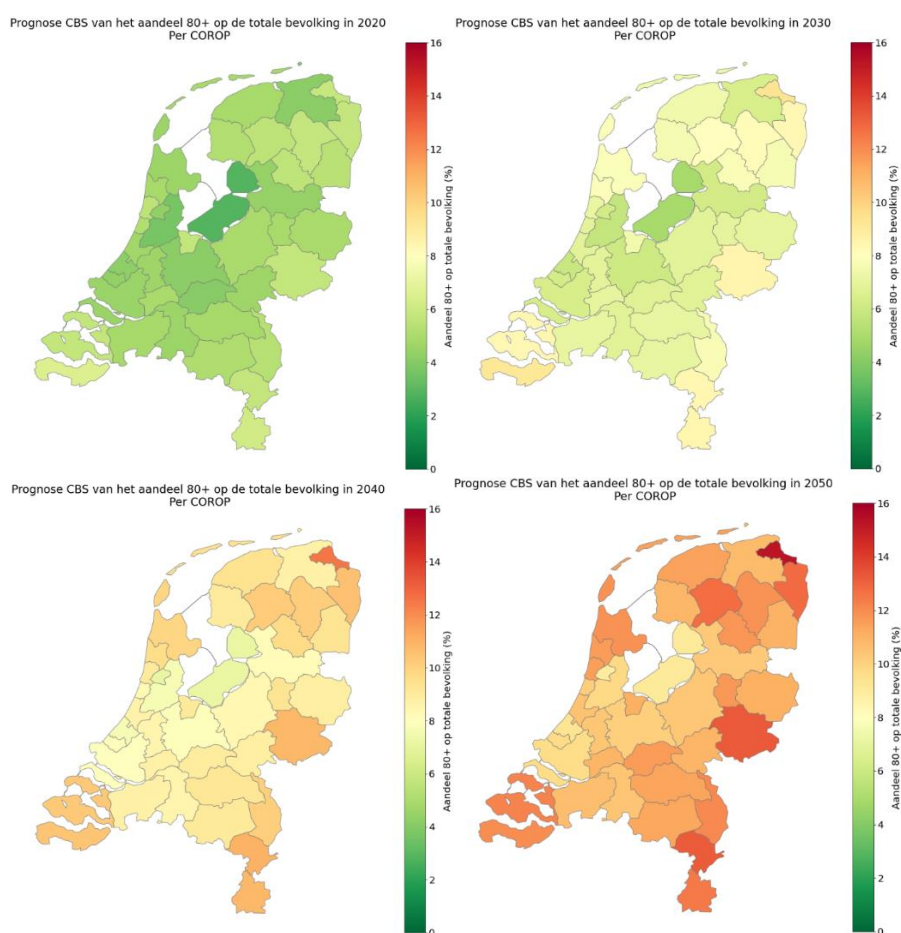
Bijlage 2 Zorgkantoorregio's

1 Groningen	17 Arnhem
2 Friesland	18 Haaglanden
3 Drenthe	19 Westland Schieland Delfland
4 Zwolle	20 Rotterdam
5 Flevoland	21 Midden-Holland
6 Noord-Holland Noord	22 Waardenland
7 Zaanstreek-Waterland	23 Nijmegen
8 Kennemerland	24 Zuid Hollandse Eilanden
9 Amsterdam	25 West-Brabant
10 Amstelland en De Meerlanden	26 Midden-Brabant
11 t Gooi	27 Noordoost Brabant
12 Apeldoorn, Zutphen en Omstreken	28 Zuidoost-Brabant
13 Midden-IJssel	29 Noord- en Midden-Limburg
14 Twente	30 Zeeland
15 Zuid-Holland Noord	31 Zuid-Limburg
16 Utrecht	

Bijlage 3 Bevolkingsopbouw

Het CBS heeft een prognose gemaakt van het aandeel 80-plussers op de totale bevolking per COROP-gebied⁵, gedurende de komende dertig jaar. Onderstaande figuren tonen de huidige situatie en de prognoses voor 2030, 2040 en 2050. In de groene gebieden ligt het percentage 80-plussers ten opzichte van de Nederlandse bevolking tussen de 0-6%, terwijl in de oranje/rode gebieden dit percentage boven de 11% ligt. De komende drie decennia is bij alle COROP-regio's een procentuele groei te verwachten. De ontwikkeling is het meest opvallend in de omgeving Delfzijl (Zorgkantoor Groningen), de Achterhoek (Zorgkantoor Arnhem en Apeldoorn/Zutphen) en Midden-Limburg (Zorgkantoor Noord- en Midden-Limburg). Deze regio's krijgen te maken met de grootste toename van het aantal 80-plussers en een extra toename van de vraag naar langdurige verpleging en verzorging.

Figuur bijlage 4: Prognoses CBS aandeel 80+ ten opzichte van de totale bevolking 2020-2050

⁵ Voor definitie zie Bijlage 1